

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

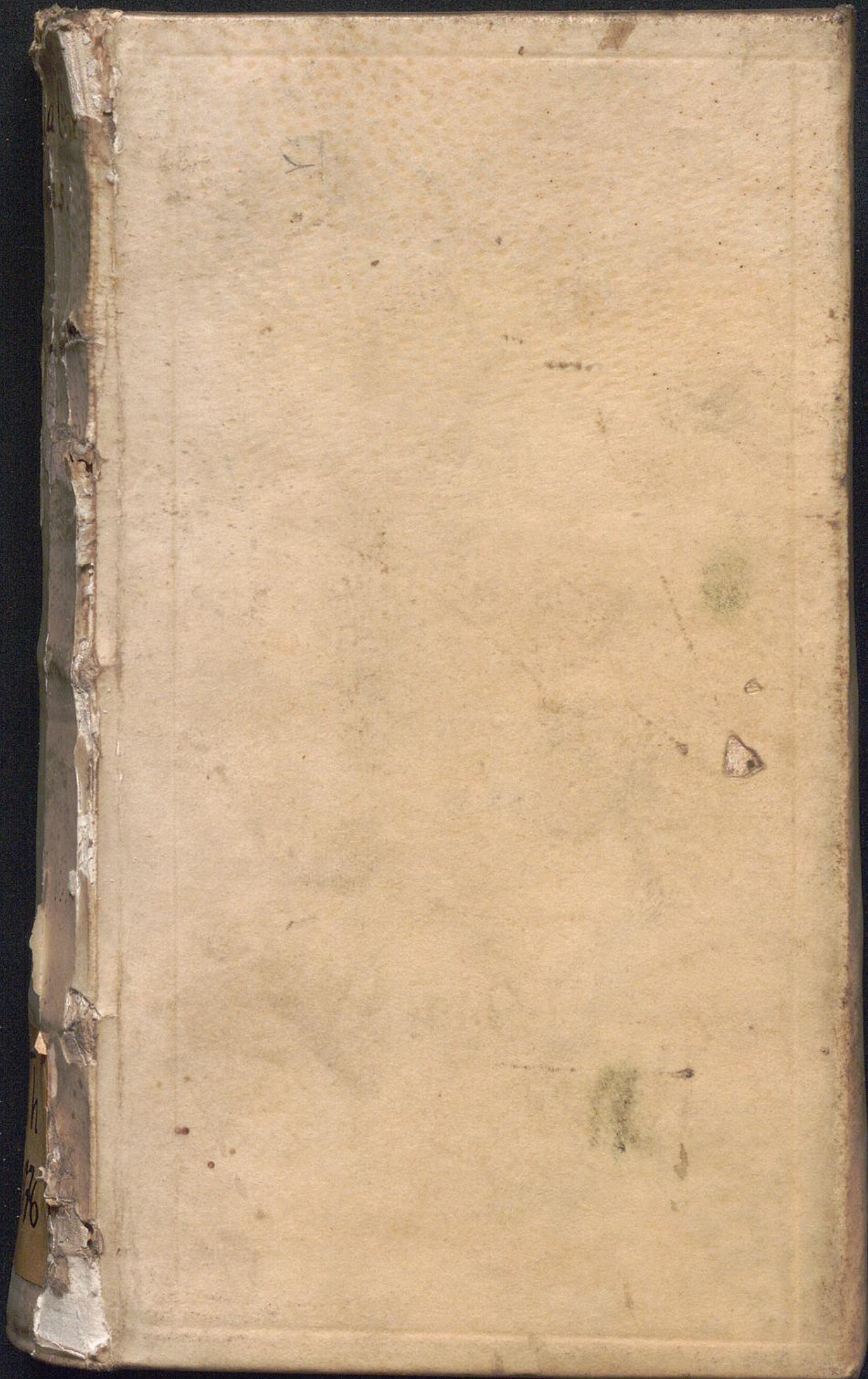
Universitätsbibliothek Paderborn

Sancta Paupertas Religiosorum propria sine proprio Propugnata

Wissingh, Anton

Coloniæ Agrippinæ, 1700

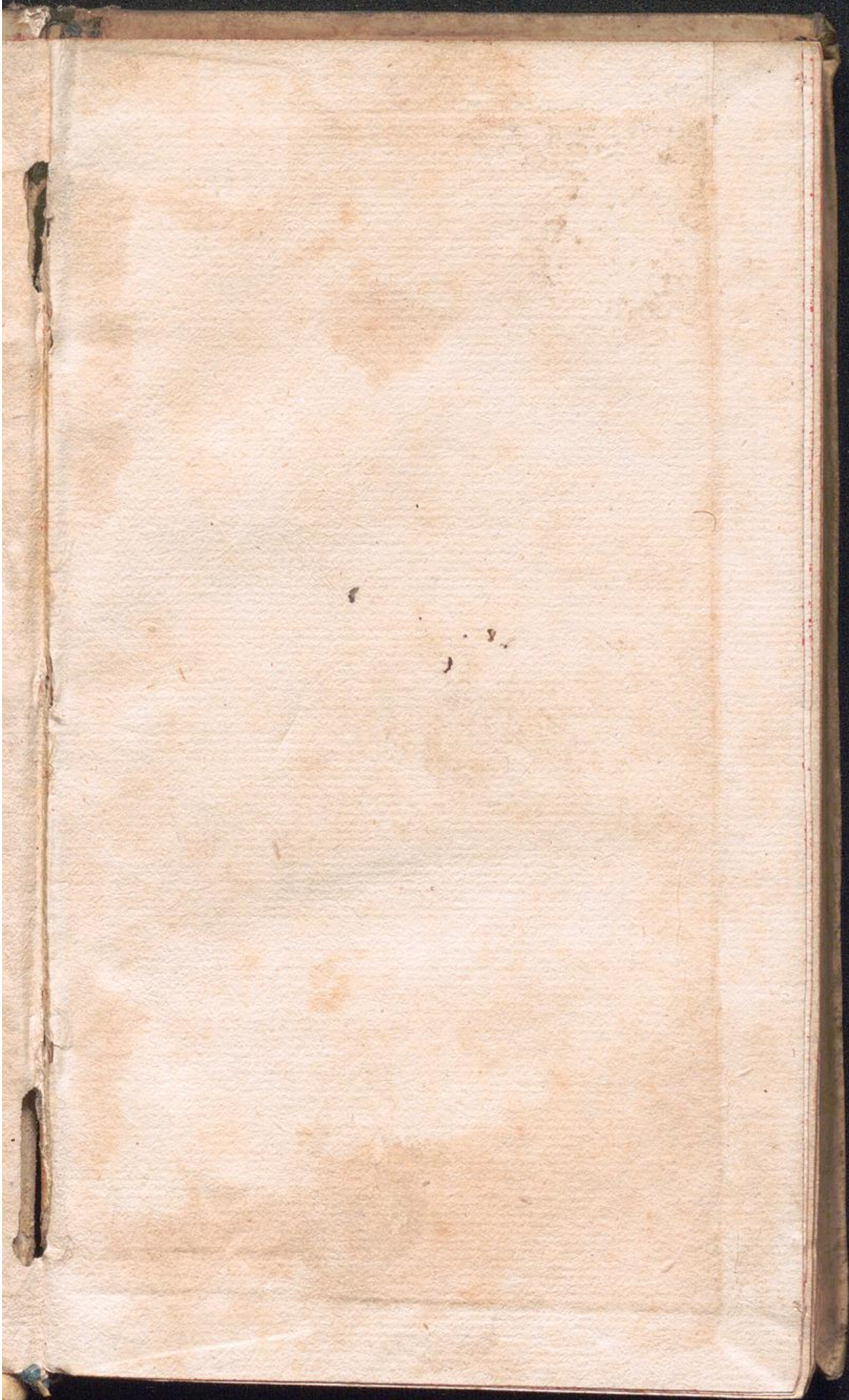
[urn:nbn:de:hbz:466:1-49625](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49625)

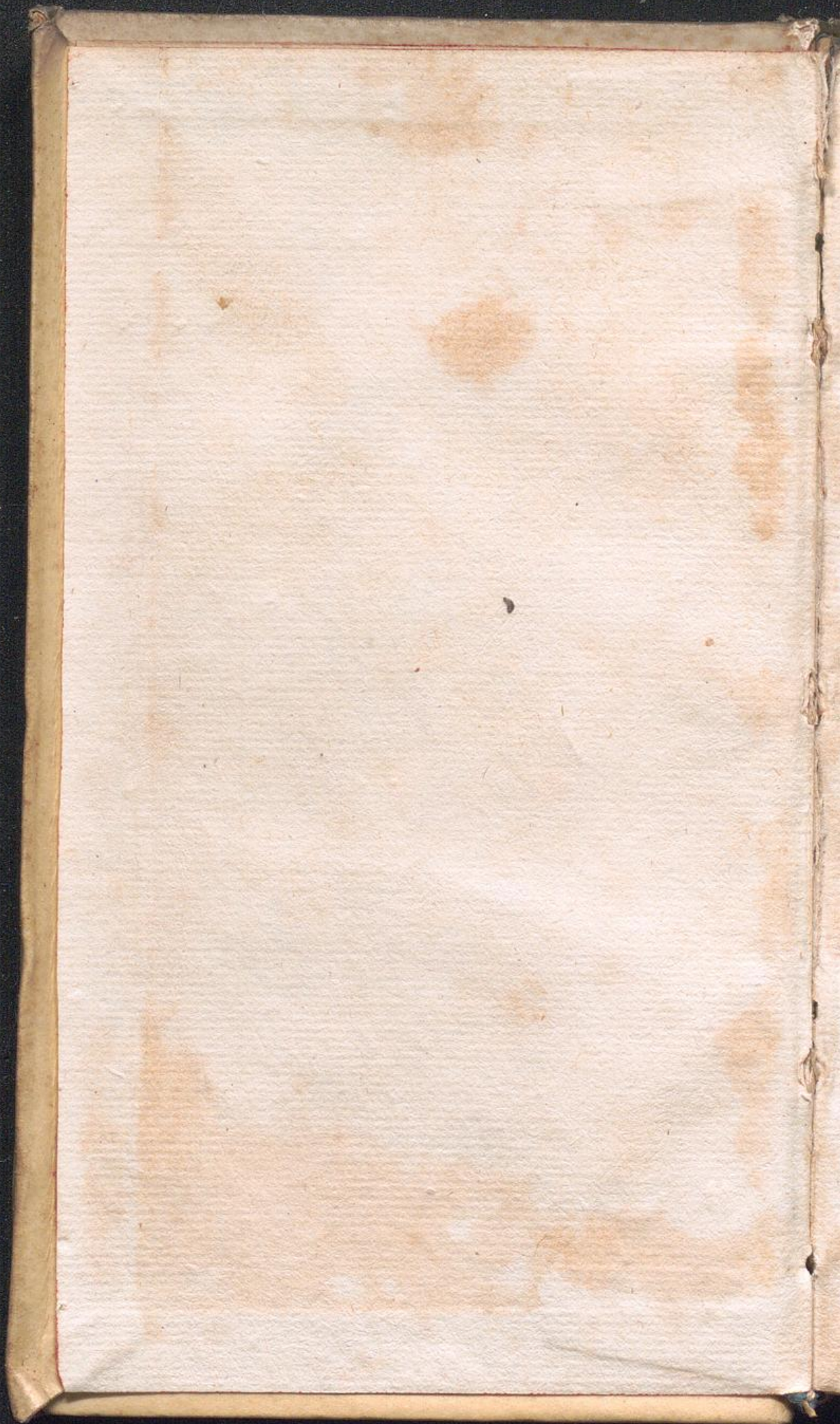

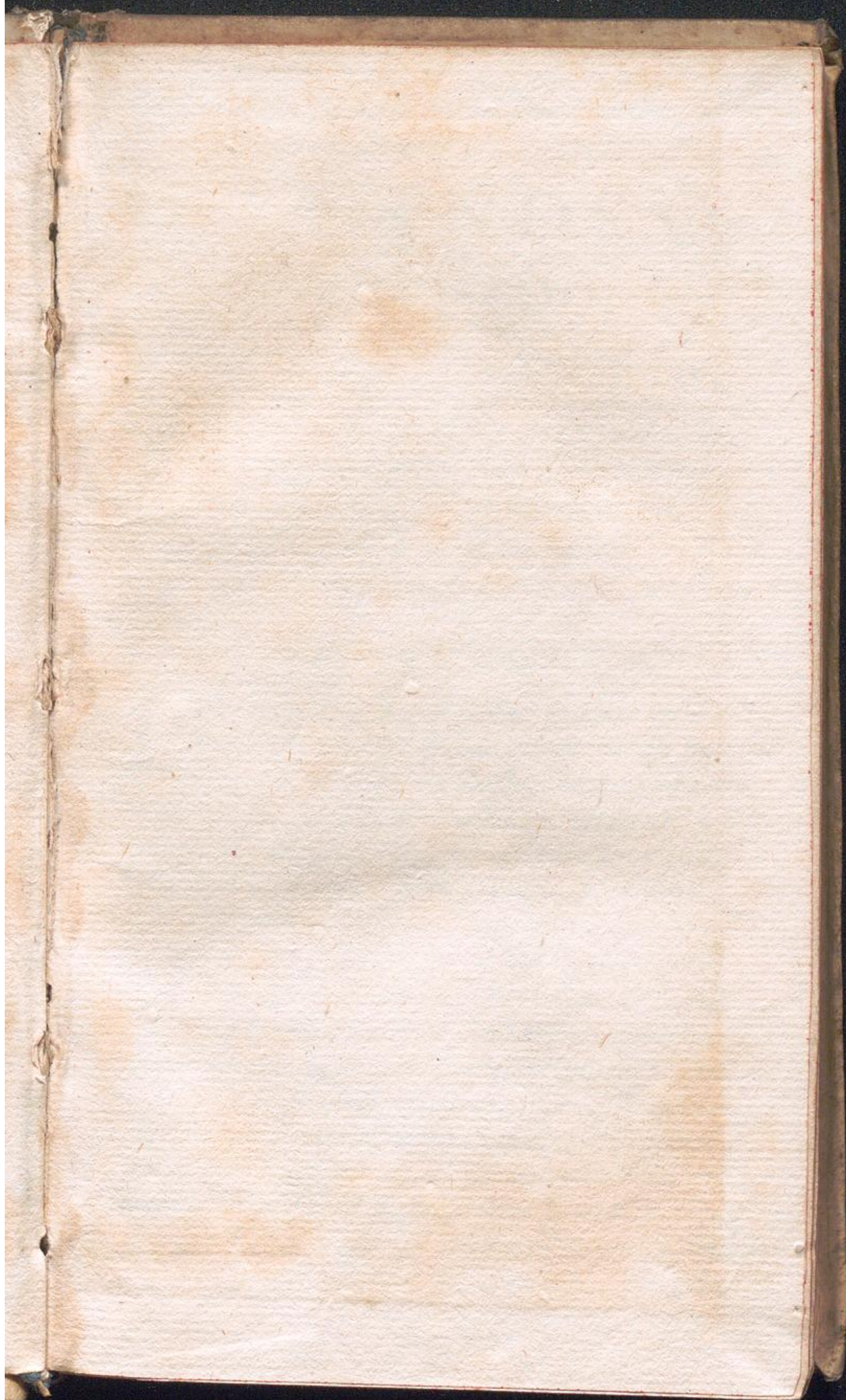
Jh. 2876.

J. VI

19.

Wissingh, Ant., O. Min.

SANCTA

PAUPERITAS,

Collegii Soc. Jesu Paderbornæ 1704.
Religiosorum propria sine proprio,
Propugnata, quæ mandata in
S. Urbanis Constitutionibus à
SS. DN. N.

D. URBANO VIII.

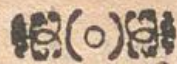
Pontifice Maximo

FF. Minoribus S. FRANCISCI
Conventualibus: è tenebris in obser-
vantia ad lucem observantia prodiens
voto, prece, ac desiderio

P. ANTONII WISSINGH
*de Siegburgo, Artium & SS. Theologiae
Doctores in Alma Universitate Trevirensi, Pro-
vinciae Coloniensis de Tribus SS. Regibus, dicto
Ordinis FFr. Minorum S. Francisci Con-
ventualium Ministri Provincialis,
Auctoritate Apostolica in Officio ad
triennium confirmati, ac Com-
missarii Generalis.*

COLONIÆ AGRIPPINÆ,

Typis Viduæ PETRI ALSTORFF.
M. DCC.

Mihi autem absit gloriari, nisi in Cruce Domini
nostri JESU CHRISTI; per quem mihi mun-
dus crucifixus est, & ego mundo. Gal. 6. 14.

S. Franciscus Seraphicus
Fundator Ordin. Minorum

S. P. N. Franciscus Fratres suos sic alloquitur:
Paupertatem noveritis Fratres specialem esse viam
salutis, tamquam humilitatis fomentum, perfecti-
onisque radicem: cujus est fructus multiplex, sed
occultus. Ad cujus culmen qui cupit attingere,
nudum se offerat brachiis Crucifixi. *S. Bo-
nav. c. 7. vita S. P. N. Francisci, §. 1.*

Eminentissimo, ac Reverendissimo

Principi, ac Domino D. Leandro Colloredo, S.R.E. Cardinali Amplissimo, Pœnitentiario majori, ac totius Seraphici Ordinis Minorum Conventualium S. Francisci Protectori inclyto, Domino Patrono clementissimo &c.

Eminentissime, ac Reverendissime Domine.

Nunc tertia vice properat ad Eminentiam Tuam, pro Grege suo supplex Seraphicus P. N. S. FRANCISCUS; quia novit & gaudet E. T. suæ Religionis Protectorem esse pienssimum, ac zelosissimum. Venit autem gembundus tam super Crucifixi JESU CHRISTI doloribus, quam super tam excessiva, tamque amabiliter voluntaria paupertate ejus. Juxta quod dicit de eo Seraphicus Doctor c. 7. vitæ ejus §. I. Franciscus vir Sanctus Christi JESU paupertatem & Matris frequenter cum lacrymis revocabat ad mentem. h. i. Dolet autem insuper super neglectu hujus in Christo sanctificatæ paupertatis, quem videt, prô dolor! inter aliquos Fratrum suorum, immo inter illos, qui jactitant se esse tanti Patris Filios, cum tamen nolint habere Matrem, quam ille tantopere adamavit, ut in Sponsam & Dominam adoptarit (Hanc altissimam paupertatem Filio Dei Vir Sanctus familiarem attendens, & jam

jam quasi toto orbe repulsam charitate sic studuit desponsare perpetua, &c. (c. §. 1.) Merito adhuc ploraret, si posset, si viveret, videns margaritam hanc evangelicam ab aliquibus Professoribus ejus non tantum incultam neglectam, sed obscuratam, sed obtritam, sed luto obductam, fere dixissem, in sterquilino sepultam, ab ijs, dico, qui nesciunt pretium ejus, qui negligunt votum illius; proinde dicunt, prout sentiunt, cum Seneca gentiliter: Paupertas est odibile bonum.

Plorat nunc æquius, quàm olim S. Pater noster super facilitate glossarum inconcinnarum, quibus dum Fely S. Matris Paupertatis frontem tamquam rugis obducunt, se ipsos coram Deo & mundo viles & inglorios reddunt. Sed hæc justæ lærymæ, quæ olim erant in maxillis Seraphici Patris, nunc sunt in cordibus filiorum ejus, quorum urunt ossa, angunt studia, accendunt vota, suspendunt desideria; dum vident à voti consortibus, & à professionis ejusdem comparibus margaritam hanc evangelicam luto reïnijci, quam tamen ipsi concupierant luto absterso nitidam & immaculatam tueri. Sed quid mirum hoc? dum enim exulare cepit S. P. N. Francisci pia simplicitas, subintravit hæc noxia vanitas, hæc odiosa duplicitas, hæc ingrata Deo subtilitas, quæ nimis sapere volentes interpretantur S. Urbanas Constitutiones juxta suum affectum, non ad legislatoris mentem, ac finem: quæ insuper conantur (ut loquar cum Reverendissimo P. Generali Felice Franceschino in præfat. 2. ad Constitut. Urban.) aliqui dissensionis filii sub specioso zeli prætextu, contra easdem

Con-

Constitutiones (*maximè ubi de cura paupertatis agitur*) obrepere, ipsarumque observantiam, legitimamque publicationem (*addo, & intelligentiam*) vocare in dubium, nosque etiam lacerare sermonibus, ac Religiosos ad abjiciendum obedientiæ, ac infringendum observantiæ jugum ausi sunt incitare. *h. i. Exinde depravatæ disciplinæ damna (ait idem in præfat. 1. ad easdem) non minus frequentiora sunt in claustris, quàm in aulis. Exinde quorundam Religiosorum in incautè recipiendâ, retinendâ, expendendâ pecunia noxia libertas illa (prò dolor) quæ specioso vocabulo imperitorum aures demulcet, quæ diaboli tyrannis est. h. i. Immo (ut agebat S. P. N. Franciscus c. 7. vita §. 5. Pecunia servis Dei nihil aliud est, quàm diabolus, & coluber venenosus. h. i.*

Cum hujuscemodi planctu, S. Francisci soboles confidenter pulsat ad aures & Cor Clementiæ & Eminentiæ Tux, aliorumque Eminentiss. ac Reverendissimorum S. R. E. Cardinalium, ut à Vestris Eminentiss. qui estis Principalia S. Ecclesiæ sidera, ac disciplina regularis restituenda, ac facta tecta conservanda vigilantissimi Prælati, nobis affulgeant radij veri sensûs, ac luminis, ad sanam intelligentiam S. Constitutionum Urbanarum, ne in religiosa sanctæ Paupertatis arcta semita turpiter erremus, ne ex uno absurdo in absurda plura relabamur, ne in invia & devia pristina capcrino gressu regrediamur. Quod ne umquam accidat nobis, ab Eminentia Tua, Protector Clementissime audire cupimus, & in effectu speramus, quod sensit qui dixit (Philipp. 1. 25. & seq.) Manebo, &

permanebo omnibus vobis ad profectum vestrum, & gaudium fidei (addam, & sancta observantia) & in nullo terreamini ab adversariis, quæ illis est causa perditionis, vobis autem salutis, & hoc à Deo. b. i.

Hac spe animosior factus, cum patienti longanimitate, pro mea, meorumque Confratrum conscientis tranquillandis, & in securitate consolidandis, desidero humillimè consummatum Eminentiaæ Tux iudicium, & sensum circa sensum S. Consti. Urbanarum in materia Paupertatis religiosæ, quæ in hoc scripto adducitur, & propugnatur (in quo si erretur, observantia imputetur; qui error facile corrigitur, dum intelligitur.) Ego & Fratres mei de legitima S. Consti. Urbanarum observantia bene sentientes ab Eminentia Tua, ceterisque Eminentissimis ac Reverendissimis S. R. E. Cardinalibus illuminari, erudiri, ac duci humiliter ac reverenter concupiscimus; Sicut enim Eminentia Tua ad Neo-observantia nostra nobis fuit quasi primum movens, ac principale excitans, sic erit quoque, secundum voca nostra, quasi ultimum finiens, conservans, ac protegens, maxime sub Tanti Pontificis Sanctissimi Domini N. D. INNOCENTII Papa XII. piissimo paternoque zelo, ac faventissima huic causa Dei gubernatione (idque eò certiori cum fiducia, quòd iam altefata Sanctitas sua expresse mandavit, & significavit Reverendissimo P. N. Generali, mentem suam esse ac voluntatem, prout constat Eminentiaæ Vestrae, ut Fratres Ordinis nostri exactè servarent S. Constitutiones Urbanas; quidni & exactè servarent Pau-

Paupertatem religiosam prout preceptam in Con-
stit. Urbanis, urbanitate sanè maxima & indul-
gentia modificatam?) Hujus itaque Sanctissimi
Pontificis felicissima in seros annos unicè desidera-
mus continuanda gubernacula, ut per ejus sum-
mam auctoritatem, mediante Eminentiae Tuæ
patrocinali intercessione, & protectione, tandem vi-
dere possimus Religionem nostram in sancta religi-
osa Paupertate, optata communitate, ac perfecta
unitate reflorescentem, stabilitamque, ac, quòd Se-
raphicus Ordo sit, jure sibi arrogantem. Cui San-
ctissimo Præsuli ac Ecclesiæ Capiti sicut obedi-
entiam ac reverentiam promissimus, sic & in effectu
profitebimur, sicut obligatissimi, sic & paratissimi
ad captivandum & subjiciendum tam zelum,
quàm intellectum, ne hic plus sapiat, ille plus justo
urgeat. Hanc nostram obedientiam ac reveren-
tiam, debitamque gratitudinem ad S. Summam
Sedem, Eminentiae Tuæ fidei consignamus omnes.
Inter quos ego plus reliquis obligatus, perenniter
maneo, cum reverentissimo Reverendissimarum
manuum osculo,

Eminentissima, ac Reverendissima Celsitu-
dinis Tuæ

Infimus, devotissimusque Clientis,
ac Servus obedientissimus

Fr. Antonius Wissingh
Mnr. Prov.

Cor unum, & Anima una
Patribus, ac Fratribus.

Patres, ac Fratres desideratissimi, hinc & dilectissimi! Apostolicis vos alloquor verbis, sed magis cordis affectibus (Philipp. i. 8.) Testis mihi est Deus, quomodo cupiam omnes vos in visceribus JESU CHRISTI. Hinc iterato hoc scripto saluto vos, & hoc oro, ut charitas vestra magis ac magis abundet in scientia, & in omni sensu, sensum proinde verum S. Constitutionum Urbanarum salutare indagine inquirere saltem conemini: nam sensus rectus, scientia salutaris, Denique placens sapientia facile videtur ab his, qui diligunt eam, & invenitur ab his, qui quaerunt illam. Cogitare ergo de illa sensus est consummatus: & qui vigilaverit propter illam, cito securus erit. h. i. (sap. 6. 13. & seq.)

A Summo Pastore mihi dictum arbitror: confirma fratres tuos, Luc. 22. 32. (licet confirmatione ipse indigeam.) Et merito cura haec me dormire non sinit, dum video plures vacillantes, titubantes, ac inter terminos a quo, & ad quem fluctuantes. Qui autem suorum maximè domesticorum curam non habet, fidem negavit, & est infideli deterior (1. Tim. 5. 8.) Satagam ergo, ut fidem servem tam meo ministerio quam vobis, quibus

bus summè obligatus sum; ne & idem Summus
 Pastor tandem rationem exacturus de commissio-
 ni Grege dicat olim: Ubi est Grex, qui datus est
 tibi, pecus inclum tuum? (Jerem. 13. 20.) Dum
 ergo pro Lege, & Grege stare satago, facio id, quod
 facere jubet Provincialibus Ministris, zelosissi-
 mus ac Reverendissimus P. N. Generalis Felix
 Franceschinus in prefat. I. ad Constit. Urbanas,
 dum inquit: Labia vestra custodire debent sa-
 pientiam, ex quorum ore legem Domini exqui-
 rit plebs. Si quis autem ipsius honoris blanditiis
 allectus, & inimici hominis insidiis deceptus, suo
 oneri securus indormiat, facile de manu ejus lex
 Domini decidere potest. Cavete, ne hæc socor-
 diae damna unquam nobis exprobrari possint.
 Accuratas igitur excubias agite, ad S. Vineæ custo-
 diam collocati: vocis increpatione arcete noctur-
 ni furis insidias &c. Qui oscitantes Fratrum in-
 columitatem negligunt, noxiâ indulgentiâ pesti-
 lentem morbum alunt, qui non facili negotio in-
 de curetur. h. i.

Hoc ipsum est, Confratres charissimi, quod me
 semper angit, & ideo oscitare non finit, scilicet ra-
 tio Supremo Judici reddenda pro mea, ac vestris
 animabus, pro neglectu in super Regula, & S. Con-
 stitut. nostrarum Urbanarum, urbanitate maxi-
 ma discretarum. Quod ipsum non oscitante Cor-
 derevolvens S. Doctor Angelicus in illud Hebr. 13.
 17. quasi rationem pro animabus vestris reddituri,
 inquit: hoc est maximum periculum, hominem
 de factis alterius rationem reddere, qui pro suis
 non sufficit. h. i. Id ipsum mihi, aliisque Mini-

stris Provincialibus inculcat Reverendissimus P. Generalis lc. in fine dum inquit : Superiores verò Ordinis nostri cujuscunque gradus monemus, eisque in virtute obedientiæ strictè mandamus, ut, postquam apud illos præsentès Constitutiones (Urbana) publicatæ fuerint, in id sedulò incumbant, ut ab omnibus observentur. Sciantque, semel ipsos de subditorum inobservantia, ac contumacia, & Deum, & nos rigidam ab ipsis exacturos rationem. h. i.

Hujus reddendæ rationis rigorem meritò pertimescens, & verbo, & calamo, & quantum possim, exemplo, vos Fratres dilectissimi, adhortor, & obsecro in Domino N. JESU Christo. A quibus si, præter spem meam, vacuum redeat verbum meum, si minus acceptus repercutiatur calamus meus, consolabor ipse me verbis S. Ambrosij serm. 83. Ego interdum parcens vobis, tacere vellem; sed malo vos contumaciæ causas reddere, quàm negligentia sustinere judicium. h. i. Confidimus autem de vobis dilectissimi meliora & viciniore salutis, tametsi ita loquimur h. i. (Hebr. 6. 9.) Nam suppono vos ipsos quoque esse eruditos corde in sapientia (Ps. 89. 12.) à quibus proinde spero non tantum facilem auditum, sed forte etiam adjutorium, ut, quos adjuvantes adhortamur, eosdem ad audiendum faciles, & ad faciendum promptos experiamur. Et hæc est consolatio mea, hoc gaudium meum, hæc corona mea, hoc adjutorium meum, scilicet obedientia vestra in Domino; per quam sicut alleviatur onus meum, sic augetur meritum & premium vestrum, in quo tandem
feli-

felicem communionem in caelis habebimus, si hic
in communitate Deo placita vixerimus, in qua
est

COR UNUM, ET ANIMA UNA.

Act. 4. 32.

Ad Lectorem Benevolum.

Miraris fortè amice Lector, cur tam solici-
tam pro *Paupertate religiosa* propug-
nanda geram curam, ut pro ea specialem
hanc edam quasi apologiam? Immò verò magis
solicitam pro illa, quam pro alia virtute propug-
nanda. Desine super hoc mirari, si audieris, quòd
etiam S. P. N. *Franciscus* fuerit plurimùm soli-
citus pro illa inviolata conservanda, utpote quæ
Religiosorum Mater & nutrix, Religionumque &
fundamentum, & murus est (prout fusiùs expo-
sui in lib. de S. Communitate.) Hinc S. Bona-
ventura de S. P. N. *Francisco* in vita ejusc. 7. §.
1. *nemo tam auri, quàm ipse cupidus paupertatis:*
nec thesauri custodiendi sollicitior ullus, quàm iste
hujus evangelica margarita, h. i. & §. 2. lc. Pau-
pertatem hanc sui dicebat Ordinis fundamentum:
cui substrato primariè sic omnis structura Religi-
onis innititur, ut ipsius firmitate firmetur, & ever-
sione funditus evertatur. h. i. Quod non de qua-
cumque paupertate, sed de paupertate spiritûs,
velim, intelligas; de qua lc, c. 1. §. 6, dicitur: Ser-

uus Dei Franciscus induit ex tunc spiritum pau-
pertatis. h. i. id est, fuit pauper spirituali intentione,
spiritus desiderio, cordis affectu, & voluntatis
complacentia. Hinc juxta S. Bern. Epist. 100.
non paupertas virtus reputatur, sed paupertatis
amor. h. i. Et hæc est rara avis inter Religiosos il-
los, qui sunt pauperes potius ex sola tolerantia,
quàm affectus complacentia. De quibus idem D.
Bern. serm. 4. de adventu Domini: Videmus au-
tem pauperes aliquos, qui si veram haberent pau-
pertatem, non adeò pusillanimes efficerentur &
tristes. Sed hi sunt, qui pauperes esse volunt, eo ta-
men pacto, ut nihil eis desit: & sic diligunt pau-
pertatem, ut nullam inopiam patiantur. h. i.

Quòd autem hæc voluntaria paupertas Reli-
 giosorum nutritrix sit, id S. P. N. *Franciscus* com-
 probavit, dum in spiritali testamento suo *mensam*
Domini vocat, si quis propter Dominum ex men-
 dicato sponte vivat. Et ipse frequenter Fratres
 suos alloqui solebat: *Fratres mei, si paupertatem*
fugeritis, homines fugient vos. q. d. Si votum pau-
pertatis non ritè servaveritis, sed ad peculiararia, &
ad loculos privatos vos converteritis, Deus retra-
het & subtrahet supernæ suæ benedictionis manû,
à vobisque alienabit, & obdurabit corda homi-
num benefacere valentium, ne in temporalibus
necessitatibus opitulentur vobis. Proinde etiam
videmus, quòd homines magis proni sint (Deò
interiùs illos permovente) ad eleëmofynas ero-
gandum iis, qui sunt voluntariè pauperes, rē egen-
tes, virtute autem divites, quàm aliis, à quibus pro-
inde fugientes retrahunt manum.

Insuper, quòd paupertas sit quoque Religio-
num murus, id ipsum clarè expressit S. Ignatius
Loyola in Summario Constit. Societ. JESU § 23.
ubi sic inquit: *Paupertas ut murus Religionis
firmus diligenda: et in sua puritate conservanda
est, quantum, divina gratia aspirante, fieri poterit*
h. i. Et ibidem §. 24. *diligant omnes paupertatem,
ut Matrem.* h. i. De qua Matre S. P. N.
Franciscus dicere solebat: Fratres dilectissimi
consolamini, nolite diffidere; licet enim Matrem
habeamus valde pauperem, scilicet ipsam pauper-
tatem, attamen Patrem habemus valde divitem,
ipsum scilicet Deum.

Itaque non abs re, nec absque causa urgente
(utinam nec absque fructu) factum puta, hunc
quantulumcumque laborem à me fuisse suscep-
tum: laboravi enim pro nostra Matre, ac Nutri-
ce, pro Religionis nostræ fundamento, & muro:
& quis labor æquè pius, aut plus necessarius? Va-
le, & hujus Matris ubera mecum suge. †

Ad Lectorem Criticum, seu Monachum Pecuniosum.

Quoniam prævideo, quòd mox in paucis
hisce pagellis invenies, quod rodas, quod
suggilles, & taxes; respondendo præve-
niam internas obmurmurationes tuas. Cur, in-
quis,

quis, tam fusa præambula, approbationes tam longæ, tam multæ, caput tam magnum corpori tam parvo præmittuntur? nonne hoc monstrum est? *Respondeo*: Monachus pecuniosus verè in corpore S. Religionis monstrum est: cui monstroso apparent omnia monstra, inepta, displicentia, exceptò solò illò, quod ipse sapit, quod diligit, quod quærit & approbat.

Ut autem tibi respondeam juxta sapientiam tuam, scias, quòd volentibus intelligere, nec hoc corpore, nec hoc capite opus fuisset; at nolentibus intelligere, utpote in hoc ipso monstrosis oportebat caput majus præmittere, ut saltem, dum non possunt rodere materiam, roderent formam; & dum non possunt impugnare veritatem, taxarent constructionem: Nunc vade, non rode, sed veritatem inquirere, & discere mecum connitere. De *paupertate religiosa* controversia erat exilis in materia, sed gravis in pondere: hinc, nisi pondere auctoritatum præmuniretur, apud te semper controverteretur; & nisi condiretur tali antipasto, non saperet tuo palato. Immo intentio mea est, ut, quod est caput, sit & corpus: per utrumque enim erudiri potest docilis simplicitas, sed numquam veritati inimica subtilitas.

Monachus religiosus

quædam præambula, approbationes tam longæ, tam multæ, caput tam magnum corpori tam parvo præmittuntur? nonne hoc monstrum est? *Respondeo*: Monachus pecuniosus verè in corpore S. Religionis monstrum est: cui monstroso apparent omnia monstra, inepta, displicentia, exceptò solò illò, quod ipse sapit, quod diligit, quod quærit & approbat.

Sen.

Sentimentum Theologicum

I. & II.

At tentè perlegi planam & sanam informationem, quam hęc compendiatō scriptō (*S. Paupertas propugnata* intitulatō) nervosè compositō, & in aperta veritate fundatō, dat omnibus intelligere volentibus, & mentem pecuniariæ cupiditatis labe non infectam habentibus Adm. R. & Eximius *P. Antonius Wiffingh* Ord. FFr. Min. S. Francisci Conventualium, SS. Theolog. Doctor, ac Provinciæ Colon. de Tribus SS. Regibus jam secundò Minister Provincialis. Textus inibi citatos cum fontibus insertis S. Constitutionibus Urbanis contuli: & inveni, liquidam veritatem ab Auctore, pro sui Ordinis legitima innovatione, ac defensione propugnari. Proinde si quis contra intelligentiam textuum, hęc sanè explicatorum, & ad omnimodam satisfactionem conciliatorum pugnare, aut in dubitationem quidquam ex his trahere voluerit, de illo meritò cum Psalmista dicam: *Noluit intelligere, ut bene ageret.* Psalm. 35. 4. Optimè fecit, & providè Auctor, præsentando hoc scriptum animos habentibus à loculatæ arcæ curis alienatos; quorum nullus aliter judicare poterit, aut sententiare. Sentiant namque illi cum S. P. Augustino in Breviario, *non esse mirum, quòd palato non sano pœna sit panis, qui sano est suavis.* &

oculis agris odiosa sit lux, quæ puris est amabilis.
 Ex illorum ergo volens esse numero, iudico, &
 ut præsens dilucidatum tamquam rectæ menti
 conforme, publicam per typographum lucem
 aspiciat, sententio. Colonia, die 24. Martij, 1700.

Fr. *Celestinus à S. Henrico* Ordinis
Fratrum Beatissima Dei Geni-
trici ac semper Virginis MA-
RIE, de Monte Carmelo, per
Germaniam inferiorem humilis
Prior Provincialis, quondam
Ss. Theologia Lector. M. P.

Idem & ego, singula attentè expendens, sentio.

Fr. *Alexander à S. Bertholdo,*
Adm. R. P. Provincialis Assi-
stens, olim Ss. Theologia Lector,
ac Prior. M. P.

Censura Theologica

II.

PRæsens Scriptum (*S. Paupertas propugna-*
ta, intitulatum) ab Adm. Reverendo, &
 Eximio *P. Antonio Wiffingh* S. Ordinis P. P.
 Minorum Conventualium *S. Francisci, Provin-*
 ciz

tiæ Coloniensis Provinciali Ministro, & Ss. Theologiae Doctore, non minore studio, quam zelo pro tuenda observantia S. Urbanarum Constitutionum (quibus Ordo prædictus jurejurando adstringitur) elaboratum attentè legi; textus ex antè memoratis Constitutionibus productos contuli cum suo Autographo; rationes exinde deductas pro merito ponderavi: & in veritate comperi, Authorem illius nedum in referendis textibus fidelem per omnia sese exhibuisse, sed etiam in propugnando eorum sensu legitimo doctissimum, ac discretissimum Zelatorem; atque in expugnandis futilibus ratiunculis illorum, qui fortassis agnitam veritatem impugnare non verentur, strenuum pro Deo, & pro lege Agonòtheram. Quod ut palam fiat omnibus, judico scriptum istud typi beneficiò posse propalari. Dabam; Colonia in Conventu nostro SS. Josephi, & Teresiae, die 17. Martij, 1700.

Fr. Lucas à S. Gerardo Carmelita Discalceatus, Exprovincialis, Prior Colonia, olim Ss. Theologiae Lector. M. P.

Judicium Theologicum

III.

HOc scriptum, (*S. Paupertas propugnata* intitulatum) compositum, & ad censuram mihi datum ab Adm. Reverendo & Eximio *P. Antonio Wiffingh*, Ord. F Fr. Min. Conv. S. Francisci, Ss. Theologiæ Doctore, & Provinciæ Coloniensis Ministro Provinciali, atque in eodem Provincialatus officio à Sanctissimo D. N. INNOCENTIO XII. ob summam fidem, prudentiam, charitatem, atque integritatem, quæ illud hæcenus gessit, motu proprio ad aliud triennium confirmatò, attentissimè legi: &, quia in eodem reperi, quòd mota à quibusdam, in pecuniaria doctrina nimis sapientibus dubia, præsertim contra incorporationem, & confusionem pecuniarum, ipsis in S. Constitutionibus Urbanis strictè præceptam, ex ipsismet Constitutionibus fideliter ac sincerè in hoc scripto adductis, sicut & ex aliorum Summorum Pontificum, Eminentissimorum DD. Cardinalium, Sacræ Congregationis, atque præstantissimorum Canonistarum declarationibus, & decisionibus doctè ac solidè resolvat: Eorum insuper contra legitimum sensum dictarum Constitutionum malè confictas rationes, atque in alienum detorsiones æquè doctè refutet; Hinc dignum censeo, ut per prælum ad pu-

publicam lucem veniat. Dabam in Carmelo nostro Colonienti, die 5. Aprilis, Anno 1700.

Fr. Stephanus à S. Joanne Evangelista
Ord. Fratrum B. V. MARIÆ,
de Monte Carmelo, Exprovincialis,
& Definitor. M. P.

Censura, & Facultas ordinarii.

IV.

Vlsâ approbatione Theologica, & habitâ coram Nobis maturâ argumentorum discussionem, hanc *Vita communis, & paupertatis propugnationem*, Ordinationibus PAPÆ URBANI VIII. & Regulæ Franciscanæ maximè conformem, ab Eximio P. Provinciali Antonio Wiffingh imprimi concedimus, & singularem ex illa disciplinæ profectum speramus. Signatum Coloniae, die 7. Aprilis, 1700.

Joannes Wernerus de Veyder Vicarius
Generalis Colonienfis, & Coadmi-
nistrator Apostolicus. M. P.

Urbanæ Constitutiones in Cæ-
put Quartum Regulæ
FF. Minorum.

Titulus primus.

Textus. *Præcipio firmiter Fratribus, &c.*

Post varias controversias circa Paupertatis votum, à Religionis nostræ Fratribus observandum, placuit Sanctissimo Domino nostro URBA-NO Papa VIII. infrascripto Sacr. Congregat. Apostolica Visitationis Decreto ea omnia stabilire, quæ pro conscientiarum securitate ab iisdemmet nostris Fratribus circa ejusdem Paupertatis votum servanda sunt.

De abdicanda Proprietate in
particulari.

Decretum Sacræ Congregati-
onis Apostolicæ Visitationis.

Ad extirpandum proprietatis vitium, Sacri Concilij Tridentini vestigiis inherentes, omnibus Ordinis nostri Fratribus districte prohibemus, ne quisquam eorum bona immobilia, vel

vel mobilia, cuiuscumque qualitatis fuerint, pro-
 ventus, redditus, census, pecunias, etiam ex ele-
 mosynis, concionibus, aliove labore, aut Consanguini-
 eorum seu aliorum largitione, etiam intuitu Per-
 sona datas, aut alias quovis modo ab eis acquisite
 vel acquirendas tamquam propria, aut etiam no-
 mine Conventus possideat, vel teneat, sed statim
 ea Superiori tradantur, Conventuique incorpo-
 rentur, & confundantur, prout nos ex nunc ea ap-
 plicamus, incorporamus, & confundimus, & pro
 applicatis, incorporatis, & confusis haberi volu-
 mus, & mandamus. Decernentes, Superioribus
 Bona stabilia alicui Ordinis nostri, etiam ad usum
 fructum, vel usum, administrationem, sive com-
 mendam concedere non licuisse, neque licere, ideoque
 omnes & quascumque licentias, facultates & in-
 dulta, si qua etiam a Generali Ministro quovis
 modo, vel ex quacumque causa contra predicta
 concessas, seu concessa, vel qua in posterum concedi
 contigerit, revocamus, & abolemus, & pro revoca-
 tis, & abolitis haberi volumus, & in futurum ne
 concedantur: districte precipimus.

Administratio autem Bonorum Monasterio-
 rum, seu Conventuum ad solos Officiales eorumdem
 ad nutum Superiorum amovibiles pertineat

Mobilium vero usum ita Superiores permit-
 tant, ut eorum Supellex statui Paupertatis, quam
 professi sunt, conveniat, nihilque superflui in ea sit,
 nihil tamen, quod sit necessarium, eis denegetur,
 quorum omnium Registrum Superiores apud se
 habeant, & singulis annis revideant, Fratresque ea
 vendere, donare, aut aliter alienare non valeant;

quod si quis aliter fecerit, vel quid (etiamsi pecunia sit) tenere deprehensus, aut convictus fuerit, in biennio activa & passiva voce privatus sit, atque etiam juxta nostras has Constitutiones puniatur.

Pecunia verò aliaque res quacumque Fratrum intra viginti quatuor horas tradantur Superiori, in commune Conventus ararium reponenda, triplicique clave custodienda, quarum una penes Guardianum pro tempore existentem, dua verò alia penes duos alios Fratres, singulo quoque anno per Conventum eligendos conserventur, ex quibus subministrato exhibitori, quantum religiosa ejus necessitates (status valetudinis, laborumque ratione habita) expostulare videbuntur: reliquum penes ararium remaneat: & arbitrio duarum ex tribus partibus Capituli, seu Congregationis Provincialis singulis annis faciendae erogetur. Quod verò à Superiore ipsi traditum fuerit, vel undecumque ad ejus manus pervenerit, memorato Superiori de eorationem ad omnem ejus nutum reddere teneatur, sub poena contra facientibus privationis activae, & passivae vocis, per triennium qualibet vice, aliisque arbitrio Superiorum ipso facto incurrenda.

Sacra Congregatio Apostolica Visitationis supra scriptum Decretum de abdicanda proprietate in particulari, de mandato S. D. N. URBANI Divina Providentia Papa VIII. per plures Sessiones examinavit, & tandem die Veneris 13. Julij 1627. illud cum omnibus in eo contentis probavit, & inter ceteras Constitutiones hujus Reli-

gionis Conventualium inseri & exequi mandavit.
In quorum fidem &c. h. i.

A. Episc. Bellicastr. Sec.

De Administratione Bonorum Temporalium

Titulus secundus.

Cum igitur nil magis in votis sit, quam pro
animarum salute, & conscientia Fratrum
securitate, Decreti istius Sanctissimi pura
& omnimoda observantia; nonnulla prescribere,
qua ad eam inducendam & conservandam neces-
saria visa sunt, equum duximus. Proindeque
(Decreti ipsius Ordinem sequentes) primo, qua
ad temporalium Conventuum bonorum admini-
strationem pertinent, statuemus. &c. Hæc omnia
verbo tenus ex S. Constitut. Urbanis excerpta
sunt.

NB. Hoc Decretum hîc præ-
 missum est basis certa , solidumque
 & irrefragabile fundamentum om-
 nium quæstionum , & resolutio-
 num, quæ circa *S. Paupertatis reli-*
giosæ observantiam , ad quam FF.
 Minores Conventuales obligan-
 tur, fieri possunt : proinde quid-
 quid huic Decreto conforme &
 consonum est , verum & rectum
 est ; quidquid autem contra hoc
 Decretum militat , contra *S. Pau-*
pertatis religiosæ observantiam pu-
 gnat ; prout patebit in sequentibus
 quæstionibus , in quibus quædam
 dubia à peculiaristis mota , velex
 S. Constitutionibus Urbanis eru-
 ta deciduntur, & liquidantur.

Quæstio I.

Quomodo intelligendus sit textus citati Decreti S. Congreg. Visitationis Apostolicæ, inserti Constitutionibus nostris Urbanis in c. 4. Reg. tit. 1. ubi de *pecuniis* & aliis bonis quovis modo à Fratibus acquisitis, vel acquirendis decernitur, & districtè præcipitur: *Sed statim ea superiori tradantur, conventuique incorporentur, & confundantur* &c. h. i. Ante responsionem

N. I. Quamvis illius tantùm sit, authenticè & magisterialiter legem interpretari, cujus est condere: attamen privata auctoritate illam explicare in favorem ipsiusmet legis, absque ullo legis præjudicio, cum fundamento non exiguo, ex auctoritate S. Congregat. aliorumque Doctorum deprompto: Item unius textus sanam intelligentiam ex alio rationabiliter colligere, deducere, & probare, maximè dum necesse est hinc & nunc operari, aut operanda resolvere pro se & aliis; id potest cuilibet Theologo competere, & eò magis superiori requisito à subditis suis, cum dependentia tamen suæ interpretationis ad primum legislatorem, aut illum, qui præest legis interpretatio-

ni. Quod magis verum est tunc, cum aliqui subditi effugientes obligationem legis, conantur in fraudem legis, sub prætextu non bono perperam interpretari illam.

N. 2. Quoniam in cit. Decreto, tamquam particulari Lege pro nobis Fratribus Minoribus Conventualibus edita decernitur de acquisitione particularium pecuniarum, & earundem conservatione pro particularibus Fratrum necessitatibus, quod debeant *statim Superiori tradi, conventui incorporari, & confundi*; hinc non nemo pecuniæ plus avidus movit ex falsa suppositione controversiam, an illa *confusio* debeat esse *perfecta, naturalis, & physica*, ita ut singulæ pecuniæ à particularibus acquisitæ incorporandæ, in incorporatione actuali & confusione discerni nequeant, à quonam acceptæ vel illatæ, & unam quasi massam constituent; vel sufficiat ad horum verborum salvationem supra-positio, vel juxta-positio unius pecuniariæ pixidis, seu crumenæ particularis supra vel juxta aliam. Hæc secunda intelligentia videtur à pecuniæ avidis, & peculia amantibus Religiosis extorta, hinc minùs verò-similis, sed improbabilis, utpote quæ apertè repugnare videtur menti & textui S. Concil. Trident. S. Congregat. Doctorumque Theologorum. Proinde hac rejecta.

R. Conformiter menti S. Congregat. (de qua mox infra) *confusio* illa supponitur, quod debeat esse *physica, & non merè moralis*, quæ fit per solam juris resignationem in liberam dispositionem Superioris: proinde sic debet præfatus textus in
cit.

cit. Decreto intelligi in S. Constitutionibus nostris Urbanis.

Probatum primò: quia in cit. Decreto post *ly incorporantur* mox additur, & *confundantur*, ideo procul dubio, ut significaretur, quòd non sufficiat qualiscumque incorporatio, v. g. quæ fieri posset per solam resignationem juris, seu appropriationis; (nam juxta Ss. Canones, Monachus quidquid acquirit, monasterio acquirit) sed requiratur totalis, & perfecta, scilicet, ut sine distinctis cistulis, aut crumenulis, vel pixidibus, pecuniæ in unum cumulum, seu massam comportentur, ita ut discerni nequeat, an hic illum, alter istum nummum comportarit, & intulerit. Unde etiam hæc vox *confundantur* ex vi nominis nil aliud importat, quàm mixtionem sine discrimine seu discernentia. Proinde quoque extorta, & violenta videtur harum duarum vocum combinatio *confusio moralis*; nam, si sit *confusio*, jam est multarum rerum quasi ad invicem mixtio, ut discerni nequeant. Hinc verè & concinnè, aptissimèque ad propositum dixit mihi quidam *Illustrissimus & Reverendiss. D. Archi-Episcopus*, quòd Secundanus aliquis hos terminos non aliter intelligere, aut interpretari valeat. Et, quia pro intelligentia hujus vocis *confundantur*, Romam scribi petij ab aliquo Domino Illustrissimo, ibi quoque resolutum fuit, quòd intelligentia hujus vocis in subiecta materia, & contextu ex se ipsa pateat, & in ipsomet cit. Decreto per alias voces adjunctas & repetitas satis explicetur, obinde non indigeat ul-

te-

teriori explicatione. Quòd autem hæc sit genuina & verissima illius explicatio, & intelligentia,

Prob. secundo Auctoritate Doctissimi Theologi & Canonistæ *Hyacinti Donati* Ord. Prædicat. Provincialis utriusque Calabriae Provinciae, Tom. 4. in resolutoria praxi rerum regularium Tract. 15. q. 10. §. 11. ubi explicans textum S. Concilii Trident. Sess. 25. de Regularibus c. 2. *sed statim ea Superiori tradantur, Conventuiq; incorporantur* &c. sic inquit: *quid enim est incorporari, nisi confundi, vel misceri cum aliis bonis monasterij sine ullo discrimine peculij? nam, quod possidetur separatim à communitate conventus, censetur proprium peculium. -- Intentum Concilij fuit extirpare antiquos abusos, inter quos etiam hic erat, nempe habere peculium dependenter à voluntate Pralati; quem abusum præcipuè intendit Tridentinum revocare.* h. i.

Prob. tertio Auctoritate *Clem. VIII.* de quo *Hyacintus de Casal Capuc.* in tract. aureo de paupertate religiosa p. 4. c. 11. sic inquit: *Docet etiam Clemens VIII. ut pecunia incorporetur, ita debere commisceri, ut inter pecuniam Sororis Lucia, & Sororis Ursuline nulla appareat distinctio.* h. i.

Prob. quartò Auctoritate S. Congregat. Eminentissimorum DD. Cardinalium, cujus Decretum datum Archi-Episcopo Urbini refert *Fagnanus* cit. à *Zegnero* in *Dissert. Canon.* p. 1. c. 1. §. 14. *Hic enim cum retulisset S. Congregationi, se non potuisse adducere moniales cujusdam monasterij ad suscipiendam exactam vitam communem,*

nem, ideoque illis proposuisse, ut fieret communis
 arca, cujus clavis penes Abbatissam existeret, &
 intus eam aptarentur tot scrinsola, quot essent mo-
 niales, ita ut unaquaque haberet claviculam
 scrinioli sui, & in eo asservaret pecuniam ex labo-
 ritio vel aliunde partam, qua in ipsius tantum, &
 non in alterius necessitates erogari deberet arbi-
 trio Abbatissae. S. Congregatio hoc temperamen-
 tum ludicrum existimavit, ac repugnans Decreto
 S. Concil. Trident. ac S. Congreg. Apostolica Visi-
 tationis, quod jubet NB. ut omnia Superiori tra-
 dantur, conventuique incorporentur. Ideoque
 mandavit Archi-Episcopo, ut, quamdiu moniales
 vitam communem non susciperent, interdiceret
 ipsis receptione puellarum ad habitum & professi-
 onem. h. i.

Prob. quinto. In cit. Decreto dicitur de pecu-
 nia & aliis: *ex nunc ea applicamus, & pro appli-
 catis haberi volumus.* h. i. quod nihil est aliud di-
 cere, quam: *ex nunc* illa extrahimus ex suo priori
 statu, quem habebant ex parte recipientis, volen-
 tis fortè sic vel aliter applicare. Additur in cit.
 Decreto: *& pro applicatis haberi volumus*, q. d.
 illa pecunia *ex nunc* debet haberi pro applicata, ut
 proinde priorem quasi indifferentiae statum ami-
 serit, & in massam bonorum monasterij transferit
 immerfa.

Prob. sexto. Intelligentia hujus vocis *confun-
 dantur* clarè colligitur ex clara & genuina intelli-
 gentia ejusdem vocis, in alia materia adhibitae in
 iisdem S. Constitut. Urban. in c. 8. Reg. tit. 9. §.
 ubi in electione Ministri Generalis, & Provin-
 cia-

cialis jubetur, ut *Suffragia misceantur*, *Schedula confundantur*. Ubi *ly confundantur* dicit aliquid plus, quàm *misceantur*, (ne sit inutilis repetitio ejusdem vocis) nimirum hoc: *Schedulæ ita misceantur per se invicem, seu ad invicem, ut à nullo discerni valeat seu dignosci, quænam fuerit hujus aut illius Scheda, vel suffragium.* Pariter ergo intelligatur in præsentī materia.

Prob. septimò. Quia in cit. S. Constit. Urban. in c. 2. Reg. tit. 25. §. 1. ordinatur, ut in communi vestiario *omnia ibi vestimenta Fratrum cum lanea, tum linea, separatim tamen asserventur.* h. i. Ex quo textu sic argumentor: si de asservatione pecuniarum, à Fratribus particularibus acquiratarum etiam decerneretur, quòd deberent *separatim* conservari, non esset locus controversiæ; cum ergo illa particula hìc non ponatur, sed alius terminus, illius planè destructivus, scil. *confundantur*, quod idem est, ac *non separatim asserventur*, sed in unum cumulum ac massam misceantur; evidenter liquet, quòd physicam confusionem pecuniarum urgeant Constitutiones Urbanæ in cit. Decreto.

Confirmatur. Juxta regulam juris: *Si legislator aliud voluisset, aut intendisset, apertius locutus fuisset*, maximè in materia, monachorum inordinato appetitui ita favorabili, sed nimis periculosa & nocivâ. Constitutiones autem Urbanæ solum memorant, & præcipiunt, quòd debeant particulares eleëmofynæ in communi ærario conservari, & *confundi* pro particularium Fratrum necessitatibus; consequenter alia contraria explicatio neu-

reutiquam debet hic admitti, cum sit à monachis pecuniæ cupidis extorta in subversionem regularis vitæ, & apertam perniciem animarum &c.

Prob. octavo. In Constit. Urban. in c. 4. Reg. tit. 9. §. 12. statuitur: *Providè igitur unicuiq; (ut opus fuerit) discretus Pastor, quæ necessaria sunt, distribuat: Sic enim & in primitiva nascentis Ecclesiæ ætate (ut apud Acta Apostolorum habetur) erant illis omnia communia; dividebatur autem singulis, prout unicuique opus erat. h. i.* Ubi nota has duas cum singulari Emphasi additas particulas *sic enim*, quarum prima significat paritatem, secunda causalitatem, ut sensus sit: *Servemus, sicut in Ecclesiæ primitiva servatum est; & ideo servemus, quia etiam ibi sic servatam legimus tam vitæ communitatem, quàm legitimam cum proportione debita distributionem.* Atqui ibi erat massa communis una, ex qua dividebatur singulis; & nullo modo tunc tolerabantur peculia, seu privatæ burfæ: ergo nec apud nos debent tolerari ullatenus, utpote vitæ laxioris & irregularis fundamentum, & fomentum, contra apertam mentem S. Constitut. Urbanarum.

Porrò si quis impugnator propugnatae hucusque & sanè explicatae physicae *confusionis*, adhuc ulteriorem & planiorem desideret hujus vocis *confusio* intelligentiam, & explicationem, tantummodo in corpore Juris civilis inspiciat Librum secundum Institutionum Justiniani; ubi magis ex supposito, quàm ex proposito videbit aptè, & præsentì materiæ sat accommodatè intellectam, & usurpatam hanc *confusionem*, sed ad
ma-

maiores sui *confusionem*. Et sicut ibi per *confusionem* amittitur dominium (vide ibi) sic in religioso professo amittitur omnis peculiaris præsentio ad pecunias à se acquisite, at jam confusas in massa communi. Attamen manet obligatio in superiore, ut ex illa massa provideat illi de omnibus necessarijs, salvâ honestate religiosi moderaminis.

Plura alia, probantia dictæ vocis intelligentiam adduxi in *Libro*, cui titulus *S. Communitas*. Si fortè argumenta in contrarium facientia appareant, solventur facilè ex infra dicendis. NB. Interim in hac & quavis alia materia meum iudicium S. Romanæ Ecclesiæ, & S. Congregat. Eminentissimorum DD. Cardinalium iudicio ac sensui humiliter, libenter, ac reverenter subijcio: paratus ad audiendum saniora consilia, pro securitate conscientiarum, & pacifica tranquillitate animarum. Magis roborabitur responsio ad præmissam quæstionem ex dicendis in quæstione sequenti. Sit ergo

Quæstio II.

AN S. Constitutiones Urbanæ permittant privata deposita, seu pecuniaria peculia cum hac indefinita licentia, ut particulares Religiosi possint talia sibi acquirere in Ordine Minorum Conventual. & illimitatè quoad modum, quantitatem, ac tempus de anno in annum conservare (quamvis apud depositarium conventus, seu in communi arca) illaque de con-

ven-

ventu in conventum, dum elocantur, secum ferre,
& inde de necessariis suis sibi providere.

R. Negativè ad quæstionem sic formatam.
*Probat*ur ratione multiplici fundatâ in mem. S.
Constit. Urbanis. Et quidem *primò* ex Decreto
cit. S. Congreg. Visit. Apost. quod S. Constituti-
onibus nostris Urbanis est insertum tamquam ali-
quid, quod est de corpore & substantia Constitu-
tionum. In quo *omnibus* Ordinis nostri *Fratri-*
*b*us *districte* prohibetur, ne quispiam eorum pecu-
nias etiam ex eleemosynis, concionibus, aliove la-
bore, aut consanguineorum, seu aliorum largitione,
etiam intuitu personæ datas, aut aliàs quovis mo-
do ab eis acquisitas, vel acquirendas, tamquam
propria, aut etiam nomine conventus possideat vel
teneat. h. i. Ubi non solum prohibetur Fratribus
pecunias tenere tamquam proprias, sed ne qui-
dem nomine conventus, multò minùs nomine
proprio illas possidere, aut tenere. Alius autem
modus tenendi aut habendi pecunias non est da-
bilis nisi fictitius, & contra rationem, ac verbo-
rum horum intelligentiam extortus.

Prob. secundò. Quia in cit. Decreto de præ-
dictis pecuniis districte præcipitur, ut *statim* Su-
periori tradantur, conventuique incorporentur,
& confundantur, prout nos ex nunc ea applica-
mus, incorporamus, ac confundimus, & pro appli-
catis, incorporatis, & confusis haberi volumus, &
mandamus. h. i. Si ergo pecuniæ tales à privato
Religioso quomodolibet acquisitæ, & Superiori
extradendæ, ac extraditæ ex tunc applicentur, sanè
amittunt planè suam passivam peculiaritatem,

C

ut

ut proinde non sint *ex tunc*, nec *prius*, nec *umquam* specialiter tentæ, vel possessæ à tali particulari Religioso. Proinde is numquam poterat, nec potest, nec poterit dici talium pecuniarum possessor, aut tentor, aut propriè habitor (si hoc nomen bene sonet) sed solum *exhibitor*; prout dicitur in cit. Decreto his verbis : *Ex quibus (pecuniis, aliisque rebus) subministrato NB. exhibitori, quantum religiosa ejus necessitates (status valetudinis, laborumque ratione habitâ) exposulare videbuntur, reliquum penes ararium maneat. h. i.*

Prob. tertio. Quòd talis particularis Religiosus nullam peculiaritatem, aut attinentiam quasi specialis juris aut prætensionis ad tales pecunias, aut res habeat, patet ex eo, quòd sit solum circa illam tamquam circa rem alienam quasi administrator non juris, sed solius usus-facti. Unde & dicitur in cit. Decreto : *Quod verò à Superiore ipsi traditum fuerit, vel undecumque ad ejus manus pervenerit, memorato Superiori de eo rationem ad omnem ejus nutum reddere teneatur. h. i.*

Prob. quarto Ex Constit. Urban. in c. 4. Reg. tit. 2. §. 5. ubi decernitur : *Depositarij præcipua munera sunt -- pecuniam, ceteraque bona per exactorem in unum collecta fideliter custodire, & in arca trium clavium asservare : res quascumque conventui quoquo modo obvientes in commune Fratrum depositum inferre. h. i. & lc. §. 9. In ipsa trium clavium arca (quæ lc. tit. 8. §. 1. vocatur commune conventus ararium) pecunia omnes tam*
certa

certa quàm incerta, tam qua ob annuos fructus, redditus, census, sive legatorum tum ordinario- rum, tum extraordinariorum, quàm qua ob Fratrum legentium, laborantium, prædicantiumve labores, aut quamvis aliam piorum eleemosynarum occasionem, vel aliàs quomodolibet conventui obvenerint, inferantur, & NB. juxta formam præfati Decreti custodiantur. h. i. En! ibi decernitur, ut omnia qualitercumque obvenientia, eti- am à particularibus qualicumque occasione, aut viâ acquisita inferantur communiæario, & inibi custodiantur non qualitercumque sed juxta for- mam præfati Decreti, quod jubet omnia & singu- la incorporari, confundi, & ex nunc pro applicatis haberi, quasi illæ pecuniæ tunc mox alium statum, seu conditionem nactæ sint; ut exinde postmo- dum omnibus & singulis de singulis necessariis provideatur, prout ibi decernitur §. 6. his ver- bis:

Dispensatoris autem, seu Expensoris officium & cura sit, ex pecuniis, aliisque rebus, quas sibi à Depositario tradita fuerint, Superiori, Fratribus, totique conventui NB. de singulis necessariis (mandante tamen ipso Superiore) non juxta pro- prij affectus mensuram, sed secundum religiose charitatis regulam, Sanctarumque Constitutio- num nostrarum statuta providere. h. i. Per quæ ultima verba arcetur & prohibetur Fratribus om- nis peculiaritas tam in cura, quàm in pecunia, utpote dum præcipitur, quòd ex una communi arca & massa, in qua pecuniæ singulæ jam confu- sæ sunt, singulis quoad singula provisio fieri debe-

at. Ipse etiam Superior quoad hoc assimilatur aliis subditis, quibus in hoc non reputatur melior aut potior in necessariorum provisione. NB. Hæc de Superiori locali; nam de non locali S. Constitutiones Urbanæ specialia decernunt, uti & in aliis Ordinibus Religiosis aliquibus, quantumvis in perfecta communitate viventibus.

Prob. quintò. Ad quid talia privata peculia? seu deposita peculiaria pecuniaria? si dicatur, quòd ad hoc, ut quisque in particulari provideat sibi de necessariis; dico, quòd Constitutiones inhibeant singulis peculiarem pro se in his curam habere. Nam in c. 4. Reg. tit. 2. §. 15. decernitur: NB. *Quidquid igitur necesse fuerit, servatis servandis, ex pecuniis à Depositario sibi traditis Expensor provideat. h. i.* Ubi ly quidquid comprehendit omnes quascumque necessitates tam in particulari, quàm in communi.

Quod clariùs exprimitur lc. tit. 9. §. 1. his verbis: *Maximè opus est, ut Pralati ipsi, quibus ex injuncto Regule præcepto incumbit, omni vigilantia, charitate, & solertiâ ea omnia, quæ singulis Fratribus non ad victum & vestitum tantummodo, verùm & ad infirmitates sublevandas, ad studia prosequenda, ad itinera peragenda, ad labores reficiendos, & ad consimilia quæcumque onera perferenda necessaria erunt, paterna benignitate, & sollicitudine, nullâ (quando necesse fuerit) dilatione factâ providere debeant. h. i.* Quò quid clariùs decerni potest ad probandum responsionis suprâ datæ intentum?

Prob. sextò. lc. tit. 7. §. 1. in S. Constit. Urban.

ban. decernitur : *Ufus rerum, quæ unicuique Fratrum ad proprias sublevandas necessitates tribuntur, certus, determinatus, & ad Superioris nutum revocabilis sit. h. i. Si certus, & determinatus; ergo ne utiquam licebit Religiosis in particulari, augere pecunias, aut alias res pro suo privato bono & usu ad quantamcumque Summam. Insuper, si ad nutum Superioris revocabilis sit; ergo potest Superior in impedire uti hoc jure suo, hac potestate sua, & prout placet, revocare; & consequenter subditus non potest, non debet, non audet resistere, immo nec ullam particularitatis prætensionem ad illas pecunias seu res contra Superiorem prætexere, aut allegare, nisi iniquè. Hinc & additur cit. loco : quòd si quis aliter fecerit, vel quicquam (etiamsi pecunia sit) tenere deprehensus, aut convictus fuerit, is biennio activa & passiva voce privatus sit, atque etiam juxta nostras has Constitutiones puniatur. h. i.*

Prob. septimò. Quòd S. Constitut. nostræ Urbanæ de particularibus Fratrum Eleëmofynis ita disponant, ut ipsi Fratres nullum particularitatis titulum ad illas retineant, id manifestè liquet ex illis, quæ decernunt in c. 4. Reg. tit. 8. §. 1. & seqq. his verbis : Particularium Fratrum eleëmofyna, & pecunia, propriâ industriâ, vel alio quolibet modo ex quibusvis tum manualibus, tum literariis exercitiis acquisita, & per conventus Officiales, vel (si id commodè fieri non poterit) per se ipsos recepta, in communi conventus erario asserventur, ex iisque vestiariùm, & reliquæ omnes religiosa necessitates ipsis suppeditentur. Quòd si

hujusmodi pecunia, & eleemosyna non sufficient, ex redditibus conventuum Fratrum indigentis applicatis suppleatur. h. i. Junge quæ sequuntur.

In §. 2. lc. Si autem particularium Fratrum necessitatibus ex particularibus eleemosynis reparatis, aliquid ex ipsis supererit, id nullo modo è deposito, vel arario extrahatur, vel in alios usus convertatur, sed ibi usque ad Provinciale Capitulum, seu Congregationem fideliter asservetur. h. i. §. 3. Capitulum verò, seu Congregatio, cui de superstite pecunia (& nulli alteri) dispositio demandatur, habitâ ratione locorum, & personarum, NB. quidquid sibi in Domino expedire videbitur, de ipsa met pecunia statuatur, & decernat &c. h. i. & lc. tit. 9. §. 6. Illarum enim, quæ supererint, pecuniarum, Fratrum necessitatibus jam reparatis, NB. omnimodam & absolutam dispositionem Capitulo Provinciali, seu Capitulari Congregationi proximè celebranda tantummodo reservamus, ac reservatam esse volumus, ac decernimus. h. i. Et §. 7. Qui verò Prælatorum secus fecerit -- mox officio, & dignitate privetur, & ad cetera in posterum Religionis munera, & dignitates sit inhabilis. h. i.

Ex quibus textibus sic argumentor: si Capitulum habeat NB. omnimodam & absolutam dispositionem, quidquid in Domino videbitur &c. ergo potest in impedire uti hoc jure suo contra quemcumque in particulari. Ergo nullus in particulari habebit ullam peculiaritatis prætensionem in tales particulares eleemosynas (supposito,

sito, quòd ipsius necessitatibus religiosis à Superiore sufficienter provisum sit, & in futuro providendum sit ex illis vel aliis.) Hinc etiam non poterit ullatenus illas propria autoritate exponere, prout decernitur lc. tit. 8. §. 6. *Si quis autem eleemosynam à quovis sibi datam autoritate propria dispensare ausus fuerit, ab eo Conventu, ubi de familia degit, expellatur. h. i.*

Prob. octavo. Religiosi particulares tenentur se Superiori, quoad necessariorum receptionem, in omnibus conformare: & Superiores tenentur Fratribus *omnia necessaria* subministrare (prout statim patebit ex textu S. Constit. Urban.) ergo non debent, nec audebunt Fratres peculia pecuniaria sibi pro suis necessariis retinere. *Prob. hæc consequentia;* nam deplorandus esset Superior tamquam miser & infelix, si deberet subditis omnia necessaria subministrare, & tamen vellent hi, quidquid acquirunt, sibi retinere. Immo irrationalis esset hæc dispositio, utpote generativa turbationis, rebellionis, plurimarumque aliarum inordinationum. Audi de super textum S. Constitut. Urban. in c. 4. Reg. tit. 9. §. 13. *Superioris itaque arbitrium, & iudicium, æquis ad eò conditionibus libratum Fratres omnes promptè sequentur, eique semetipsos (nisi de excessu vel defectu iudicij, & arbitrij notoriè aliquid constiterit) in omnibus conformabunt, & coaptabunt. h. i. Et §. 14. Superiores autem, NB. quidquid deposcat Fratrum necessitas, per Officiales conventus, in propria tamen specie, NB. non verò in pecuniis, Fratribus ipsis benignè, paternèque subministrabunt. h. i.*

Si quis tantum velit intelligere, non potest hic amplius dubitare: nam hac intelligentia est tam plana, & tam directa via, ita ut stulti non errent per eam. Isai. 35. 8.

Prob. nono. S. Constitut. Urbanæ in c. 5. Reg. tit. 13. §. 1. præcipiunt promptuarij Præfecto, ut, quæ præter victum & vestitum, (de quibus alibi) Fratribus necessaria sunt, v. g. oleum, charta, &c. dispense, & unicuique proferat. - & si quid supererit, communitati restituatur. h. i. Ex quo iterum evidenter sequitur, quòd talia necessaria nullus in particulari sibi procurare debeat, consequenter ad hunc finem non indigeat peculio pecuniario, seu deposito.

Prob. decimo. S. Constit. Urbanæ in c. 6. Reg. tit. 2. §. 4. præcipiunt Fratribus omnem omnium quorumcumque bonorum resignationem quoad omne & quodcumque jus: ergo hanc peculij pecuniarij reservationem tam vagam, tam liberam, tam incircumscriptam, seu incircumcisam nullatenus approbant, nec admittunt. Textus lc. hic est: *Si quis autem Fratrum, postquam Urbana Constitutiones huiusmodi ad eus notitiam pervenerint, omnia bona, quacumque illa fuerint, sive eis defacto utatur, sive ea apud Seculares ullo pacto detineat, non revelaverit, & conventui, cuius Filius est, NB. quantum ad omne & quodcumque jus eo ipso non resignaverit, omnium legitimorum actuum jure, & utraque voce biennio privetur, aliisque proprietariorum pœnis subjaceat. h. i.*

Ubi nomine bonorum, quæ sub usum hominis cadunt, utique etiam exprimitur, & comprehenditur

dicur pecunia. Et, si nativo conventui *omne & quodcumque jus* in talem pecuniam resignandum, & resignatum sit, utique potest ille Conventus de tali pecunia disponere, prout maluerit (nisi tamen aliunde hæc potestas limitetur, prout defecto limitata est supra) consequenter talis Religiosus amittit omnem qualemcumque pertinentiam, seu attinentiam ad illam pecuniam, sine spe regressus ad illam recipiendam in specie, aut individuo, & aliò transferendam pro voto suo, *cerre* circa hoc valde ineruditò, & inordinatò.

NB. Si quis autem hunc præcitatum textum aliter intelligere, vel in sensum absònum detorque voluerit, manifestum signum est non debilitatis in intellectu, sed obliquitatis aut pravitatis in affectu, utpote per inordinatum amorem pecuniæ obcæcatò, & hebetatò. Si quæ autem in S. Constitut. Urbanis alicubi appareant specie tenus contrariantia his jam resolutis in hac quæstione, in sequentibus magis dilucidabuntur, & resolyentur. Itaque sit

Quæstio III.

Qualiter ergo intelligendus sit textus S. Constit. Urban. in c. 4. Reg. tit. 8. §. 4. qui ita decernit : *Quòd si occurrat Fratres ante Capitulum è concionibus redeuntes, suarum eleëmofynarum pecunias ad Superiores (uti tenentur) deferre, communique deposito præsentrare ; Superior, ut diligenter usque ad peractum*

*Capitulum afferentur, sedulo curet; eò verò per-
actò, si Fratres aliò de familia profecturi fuerint, ip-
sismet reddantur, eò, quò proficiscuntur, deferen-
da, factâ proinde, atque ad illum conventus & loci
Superiorem, ubi is de familia degere debet, trans-
missâ, seu statim transmittendâ, & pecuniarum
ipsarum. & aliarum, quas defert, singularum re-
rum distinctissimâ notulâ, h. i. ante responsionem.*

N. 1. Hunc textum sibi patrocinari arbitran-
tur peculiaristæ, utpote sibi imaginantes erroneè,
quasi loqueretur universaliter: & quòd proinde sibi
liceat privatum pecuniarium peculium seu deposti-
tum conservare, illudque de conventu in conven-
tum secum transferre, dum elocantur (contra di-
cta in fine prioris quæstionis) sed valde halluci-
nantur, ut statim patebit. Sed prius

N. 2. Quòd prædictus textus non contineat
universalem seu indefinitam dispositionem, sed
solùm particularem conditionatam exceptionem
(exceptio autem particularis firmat regulam uni-
versalem in reliquis.) Quòd autem non sit uni-
versalis dispositio, quoad tales particulares à Fra-
tribus qualitercumque acquisitas pecunias, immo
nec semper quoad omnes pecunias ex concioni-
bus, seu prædicationibus conquistas, id apertè li-
quet ex eo, quod decernitur in c. 4. Reg. tit. 2. §. 9.
quòd nimirum *in arca trium clavium inferantur
pecunia omnes tam certe quàm incerte, tam qua
ob annuos fructus - - quàm quæ ob Fratrum legen-
tium, laborantium, NB. predicantiumve labo-
res, aut quamvis aliam piorum eleëmofynarum oc-
casionem, vel aliàs quomodolibet conventui obve-
nerint, h. i.*

Dein-

Deinde in cit. Decreto S. Congregat. præcipitur, ut *eleëmofynæ etiam NB. ex Concionibus ac-*quisita *Superiori tradantur, conventuique incor-*porentur. h. i, En ! *Eleëmofyna ex concionibus,* seu *prædicantium laboribus acquisita* debent in communi ærario custodiri juxta formam præfati Decreti, id est, *incorporari, confundi,* & hinc non in natura NB. reddi ipsis Fratribus ; quod tamen decernitur, ut fiat in particulari exceptivo casu quæstionis hujus. De quo proinde

N. 3. Casus exceptivus hujus quæstionis triplicem involvit conditionem, *prima est, quòd Fratres è concionibus redeuntes conferant eleëmofynarum suarum pecunias, utique partas occasione concionum habitarum indies per quadragesimam (prout moris est in Italia, nullibi autem apud nos in hac Germaniæ Provincia) & hinc occasione talium concionum, si cum plausu & fructu habitæ sint, largior talibus concionatoribus offertur eleëmofyna. 2da est, si id contingat ante Capitulum. Est autem tempus Capituli, si Provinciale sit, præscriptum à S. Constitut. Urbanis post quindenam Paschæ, & hinc tempus ante Capitulum est tempus paschale, quod sequitur immediatè tempus habitarum concionum in quadragesima ; si autem Generale Capitulum sit, est tempus antepentecostale. 3tia est, si Fratres, per actò capitulò, aliò de familia profecturi sint. Ex his Collige, &*

N. 4. Quòd, si occasione harum concionum Fratres pecunias conferant, & tamen Capitulum non instet ; vel, si Capitulum quidem instet, non tamen

tamen ad alium conventum tales concionatores mittendi sint, conditionatus hic & exceptivus casus non habeat locum, ideoque tunc pecunia occasione concionum collecta generali regulæ suprâ datæ subjacebit, ut nimirum *statim superiori tradatur, incorporetur, & confundatur &c.* Hanc explicationem, & intelligentiam ipse textus hujus legis, & specialis congruentia ejus (de qua statim post) subministrant. His ita prænotatis, & præintellectis, jam

R. 1. Quod hic casus non patrocinetur Peculiaristæ. *Ratio* jam allata est in præmissis notabilibus.

R. 2. Valde congruum erat, ut circa hunc casum fieret specialis dispositio, decernereturque, ut pecunia illa conferretur ad illum conventum, illumque superiorem, qui in posterum habebit obligationem vestiendi, & alimentandi talem concionatorem, qui illam lucratus est. Hinc etiam illa pecunia potius debet mitti ad secundum Superiorem, & conventum, quàm relinqui in primo. Proinde simul transmittenda erit talium pecuniarum, & aliarum rerum, quas conferet, distinctissima notula; ut per hoc iterum significetur, talem Religiosum nullum habere jus peculiaritatis ad illam pecuniam contra hunc novum suum Superiorem, aut conventum. Occasione jam resolutorum,

Quæres, an particulari Religioso in Ordine nostro Minorum Conventual. concedi possit licentia, ut pecuniam à se speciali industria, vel ex pio legato, aut donatione acquisitam possit ponere

re ad censum, & inde annuam pensionem pro se percipere, pro suis necessitatibus impendendam.

R. 1. Negativè (quid in aliis Religionibus liceat, ego hic non examino, nec taxo, nec decido.) Responsio hæc fundatur in aperto textu Constit. Urban. in c. 4. Reg. tit. 7. §. 2. qui talis est: *Possessiones autem, sive bona quaecumque stabilia Fratres etiam de superiorum licentia (licet eam se concedere posse contra veritatem testarentur) nullatenus possidere possunt, nec NB. usu eorum potiri.* h. i. Ubi inter bona stabilia utique computatur jus ad annum censum seu pensionem; est enim redditus, cujus nec usu potiri possunt. Hic itaque non solum adimitur jus juris ad talem censum, sed etiam facultas possidendi, immo et solo eorum usu potiendi. *Insuper quod Fratres in particulari ne quidem nomine conventus redditus, seu census possidere, vel tenere valeant; id enim clarè verbotenus exprimitur à S. Congregat. in Decreto sæpe citato; ergo multò minus nomine proprio.*

R. 2. Ut ergo non peccetur in subjecta materia, ita census annuus in bonum particulare talis Religiosi ordinandus est; ut nimirum Ordo, vel Conventus solus nomine suo tamquam jus juris habens trahat pensionem annuam, cum obligatione, talem Religiosum vestiendi, alimentandi, eique de aliis necessariis providendi.

His ita præviè resolutis, facilior erit resolutio illorum, quæ proponuntur in sequentibus questionibus. Sit itaque

QUÆS.

Quæstio IV.

AN sit secundum S. Constitut. Urbanas, aut præscribatur ab eis, vel approbetur, aut saltem toleretur ab eis, ut non resistent, *primò*, quòd in nostro Ordine Minorum Conventual. ex generali, seu indefinitè præsumpta licentia, privatus Religiosus propriâ privatâ industriâ, dexteritate, aut patronorum conciliatione, ac benevolentia, vel alia quacumque viâ de se non malâ sibi ipsi privatim procuret vestimenta interna & externa, sive lanea, sive lineâ, aliaque personæ & cameræ utensilia. *Secundò*, quòd illa, dum ob causam à suo P. Provinciali elocatur de conventu in conventum, de loco in locum secum confarcinata coasportet, aut asportari curet. Ante responsionem.

N. 1. In comperto est, quòd hujusmodi quidem videatur praxis in aliquibus monasteriis; sed, an bona? an ex prima Ordinum institutione, vel deformatione, aut defectione? an de jure? an praxis *per se* bona? an secundum Ordinis Regulam, & Constitutiones? &c.

N. 2. Experientia docet, quòd Religiosi nimis sollicitè & sordidè talia pro se privatim confarcinantes, coasportantes, non immeritò vilescant in mente aliorum tam Sæcularium, quàm Regularium, solidam virtutem Sapientium, utpote plùs in hisce labentibus muscis, quàm in Divina Providentia confidentes, contra illud Matth. 6. 34.

No-

Nolite solliciti esse in crastinum. Si tamen tales in secundo Monasterio sibi necessaria non invenirent, minimè reprehensibiles forent, si cum debita licentia Superiorum, necessaria sibi secum illuc ferri peterent; dummodo cupiditati indomitæ non serviatur, aut locus concedatur. At hoc tunc non est *per se*, sed *per accidens*, non *secundùm*, sed *præter Constitutiones*. Hinc

R. I. *Ad primam partem questionis principalis*, non esse *secundùm* S. Constitut. Urbanas; quæ sunt nostræ vivendi leges. Ratio est, primò, quia talis ad talia generalis & indefinita licentia est, *per se loquendo*, vetita, & laxitatum, plurimarumque inordinationum inductiva; ut fusè declaravi in libro de S. Communitate. Secundo, quia S. Constitut. Urbanæ tam suspectam, damnosam, & reprobam licentiam, imino & titulum, seu occasionem ad illam præsumendum præamputant, dum hac valde seria lege Superiorum conscientias ligant in c. 4. Reg. Tit. 9. §. 1. *Maximè opus est, ut Prælati ipsi, quibus ex injuncto Regule præcepto incumbit, omni vigilantia, charitate, & solertia, ea omnia, quæ singulis Fratribus, non ad victum & vestitum tantummodo, verùm & ad infirmitates sublevandas, ad studia prosequenda, ad itinera peragenda, ad labores reficiendos, & ad consimilia quacumque onera perferenda necessaria erunt, paternâ benignitate, & solitudine, nullâ (quando necesse fuerit) dilatione factâ, providere debeant. h. i. & §. 8. Discretè itaque, prudenter, ac (ut uno verbo dicatur) paternè prorsus, quæ necessaria erunt, unicuique etiam eorum familia*
mi.

minimo, absque dilatione, absque increpatione, sed laeto & hilari vultu impertiri curabunt. h. i.

Ex quibus locis infero: si Superiores præceptum habeant, singulis in omnibus providendi; non audent licentiam talem, tam generalē subditis dare, *per se loquendo*; nec sordidam hanc curam in illis possunt, aut debent tolerare. Si autem contrarium à multo tempore in dicto Ordine practicum sit (seu ex injuria temporum, seu ex defectu charitatis in Superioribus, aut fervoris in subditis &c. nescio, Deus scit) id non fuit *secundum* S. Constit. Urbanas; de quo solum procedit hæc prima responsio. Ex his

R. 2. Nec id præcipitur à S. Constit. Urbanis. *Ratio patet* ex dictis. *Tum etiam*, quia illæ potius contrarium præcipiunt, dum nimirum inhibent Superioribus, ne culpâ suâ dent occasionem aut ansam subditis procurandi sibi per se ipsos necessaria, per viam non licitam, v. g. *per conversionem ad loculos*; de quo textus S. Constit. Urbanarum lc. §. 10. apertè loquitur his verbis: *Quod si Superiores Fratres ipsos, non ut filios, sed ut servos, omni necessitati seu ex injuria, sive ex contemptu subesse patiantur; certissimum est, eos in deteriora lapsuros, & ad loculos contra jus, fasque, & ad Constitutionum ipsarum, & Regula transgressionem sese conversuros. h. i.* Ex his.

R. 3. Quòd nec approbetur à S. Constitut. Urbanis. *Ratio est*; quia, ut patet ex dictis, potius reprobatur non tantum implicitè, sed satis explicitè, dum curam temporalium necessitatum totam conjiciunt in Superiores, mediantibus Offici-

ali-

alibus, aliisque ad id deputandis Fratribus. In quo supponunt integram, & inviolatam debere manere Regulam nostram c. 4. sic præcipientem: *Pro necessitatibus infirmorum, & aliis Fratribus induendis, per amicos spirituales, Ministri tantum & Custodes sollicitam curam gerant secundum loca, & tempora, & frigidas regiones, sicut necessitati viderint expedire.* h. i. In quo textu curam temporalium sollicitam habere jubentur *Ministri tantum & Custodes*; quòd si illi *tantum*, ergo nulli alij. Ubi per *Ministros*, seu *Custodes* etiam Guardianos debere intelligi, ex mente S. P. N. Francisci, ait S. Bonaventura. Ubi

Notandum est singulariter, quòd in nullo loco S. Constitutiones nostræ Urbanæ jubeant, permittant, aut licentient, ut quis privatus sibi privata necessaria procuret seu ad victum, seu vestitum, seu &c. Immo potius talem privatam curam (prout opponitur curæ pro communitate) prohibent, & damnant, v. g. in c. 5. Reg. tit. 16. §. 2. Coquo inhibetur, nec carnes, neque pulmentaria, aut alia quævis edulia pro particulari quopiam Fratre coquere, seu condere ullo modo præsumat, alioquin publicæ discipline pœnam nullatenus differendam subeat. h. i. Et in c. 3. Reg. tit. 19. §. 14. *corrigantur autem, & puniantur, qui absque necessitate, vel in propriis cellis comederent, seu biberent.* h. i. Et §. 8. *Mensa communitas ita servetur, ut nulli etiam Superiori quidquam proprij ad eam privatim deferre liceat: omnes enim ejusdem familia Fratres iisdem penitus cibis vesci necesse est.* h. i. In quibus & aliis locis communitas

D

lau-

laudatur, ac præcipitur, peculiaritas verò proscrìbitur, & damnatur, tam in cultu externo, & curâ corporis, quàm ventris.

Sanæ harum S. Constitut. Urbanarum intelligentiæ omnino concordasse arbitror, quod feci, dum certi alicujus pauperuli Conventûs Guardiano rigidè inhibui, aliisque inhibeo, & inhibebo (ut non delinqueretur contra Communitatis legem, & normam) ne ullatenus permitteret, ut duo Fratres pro sibi in particulari necessariis vestimentis mendicarent, sed pro necessitatibus Fratrum in communi: & ut eleëmofynam ex eorum mendicatione conquistam priùs faciat de communi mensa seu massa, & exinde postmodum his, aliisque pro exigentia succurrat, secundum proportionem à S. Constitut. Urbanis præscriptam; ut ita & labor, & laboris fructus pro communitate fiant, & mancant.

Hoc est, quod *Communitatis exacta exactius* Legifer S. Augustinus tam seriò præcepit in Regula, & viris, & monialibus datâ, dum inquit: *Nullus (nulla) sibi aliquid operetur, sive unde induatur, sive ubi jaceat, sive unde cingatur, vel caput contegat: sed omnia opera vestra in commune fiant majore studio, & frequentiori alacritate, quàm si vobis propria faceretis. Charitas enim, de qua scriptum est, quòd non quarit qua sua sunt, sic intelligitur, quia communia propriis, non propria communibus anteponit. Et ideo quantò amplius rem communem, quàm propriam curaveritis, tantò amplius vos profecisse noveritis; ut in omnibus, quibus utitur transitoria necessi-*

tas, supereminet quæ permanet charitas. h. i.
Nunc

R. Ad secundam partem questionis principa-
lis, quod (per se loquendo) tam sollicitam & anxi-
am consarcinationem, & coasportationem S.
Constitutiones Urbanæ præveniant, & conse-
quenter repudiant, dum nimirum jubent (si for-
ma statûs Provinciæ esset, qualis secundum illas
esse deberet) ut quicumque localis Superior sive
conventûs ex quo, sive conventûs ad quem aliquis
mittitur elocatus, suis subditis in omnibus provi-
deat (intellige, cum proportione debita.) Et
hinc sicuti Superior primi conventus tenebatur
tali Religioso suppeditare omnia necessaria, ita
& Superior secundi conventus, ad quem mittitur.
Ad quid ergo talis convasatio, & coasportatio?

Ridet S. P. N. *Franciscus* limaces tam anxias,
suas etiam domus quocumque comportantes:
Proscribitque è numero sibi dilectorum formicas
tam sollicitas, quæ congerere & convasare non
desinunt terreas moles, de cælestibus autem bonis
heu parum sollicitæ. NB. *Nihilominus* Superio-
ris specialis licentia potest in casu aliquid facere
licitum ex causa, v. g. si quis ob senium, debilita-
tem, studium, particularem artem, aut occupatio-
nes, officia, particularibus rebus præ alio indige-
ret &c. At de hoc non procedit quæstio, nec re-
sponso, sed de generali consuetudine talia practi-
candi. NB. Ad quam utpote hucusque in Ordine
nostro nimis noxiam, pro futuro omnino abolen-
dam, & extirpandam, nemini omnino, qui pro fu-
turo admitteretur ad Sacrum habitum, permitti de-

bebit, ut talia pecularia sibi reservet, procuret, præexcipiat, ex intentione huc illucque secum transportandi; ne novissimus error fiat peior priore. Permittatur ergo licitus necessariorum usus, & tollatur omnis abusus.

Objectio, quæ contra huc jam resoluta posset moveri à non-nemine nolente rectè intelligere, solvetur ex dicendis in quæstione sequenti. Itaque sit

Quæstio V.

Quomodo intelligendus sit sequens textus S. Constitut. Urbanarum, ut non pugnet contra præmissas resolutiones, qui habetur in c. 6. Regulæ tit. 2. § 6. qui talis est: *Si quis verò extra nativum conventum obierit mobilium bonorum, à Superioribus sibi pro necessitatibus ad usum concessorum, quæ apud se tunc haberet, deductis curationum & funerum impensis, medietas altera nativo conventui, altera verò ei, in quo extremum clausit diem (dummodo ibi de familia fuerit) applicetur.* h. i. Ante responsionem

N. I. Peculiarista ex hoc textu format talem pro se discursum. Si talis mortui Fratris mobilium medietas uni, & altera medietas alteri conventui sit applicanda; ergo supponunt, seu permittunt nostræ Urbanæ Constitutiones, aliquem habere posse aliquid in particulari ad usum necessitatis suæ, ad quod *totum* non habet jus conventus ille, in quo moritur talis; & consequenter supponitur is Frater adhuc vivens habuisse illud
ita

ita, ut non esset de communi mensa vel massa, nec illi incorporatum, nec ex bonis conventus illius, in quo moritur. Sed priùs

N. 2. Licet in dicto textu non explicitè fiat mentio pecuniæ; Supponamus tamen, ibi nomine *mobilium bonorum* quoque comprehendi pecuniam (licet posset fortè quis non sine fundamento opinari, ibi non comprehendi pecuniam, eò quòd dicatur, *quæ apud se tunc haberet*; Religioso autem privato, maximè ægro-tanti numquam licet *apud se habere pecuniam, etiam cum Superioris consensu*: nam hic est quintus inter 10. actus proprietatis, in c. 7. Reg. tit. 1. *Quicumque res superfluas, vel curiosas, & pecuniam ipsã apud se habuerit, usq; utatur, etiã de permissione, & voluntate Prælati, h. i.* Deinde religiosus, qui tempore mortis apud se illicitè habuisse pecunias postmodũ convincitur tamquam proprietarius, exhumandus est, si jam in loco benedicto sepultus sit, & in sterquilino, juxta SS. Canones, sepeliendus cum pecunia, suæ perditionis causã; non puniendus autem hac pœna, si alias res apud se illicitè habuisset.)

N. 3. In dicto textu S. Constit. Urban. fit mentio 1. de iis, *quæ conceduntur à Superioribus* (suppono, quòd licitè) 2. *ad usum pro necessitatibus.* 3. *quæ apud se tunc haberet.* Ubi *ly haberet* cum sit imperfectum, æquivalere facit propositionem huic conditionali, *si illa apud se tunc haberet.* Insuper per illam particulam *haberet* insinuatur quoque, quòd fuerit merè usuarius non juris, sed simplicis usurpationis, *licita*, ut supponitur.

N. 4. Quòd hæc dispositio sit ibi specialis in favorem natorum conventuum ; unde dicitur *si quis verò*, quasi conditionata exceptio à communi seu generali regula. Et circa hoc dubium esse nequit, quòd S. Constitutiones nostræ possint in particulari cum exceptione disponere de mobilibus relictis à Fratibus post mortem, qualitercumque ad illos pertinuerint, ut vel ibi, vel alibi applicentur.

N. 5. Dupliciter potest contingere, quòd mobilia ad usum pro necessitate alicuj personæ à superiore concedantur. *Primò* de bonis istius conventus, cui etiam manent ; attamen solus usus-facti tali Religioso in particulari pro tempore utilis est, v. g. Superior ex pecunia conventus coëmit plurima linea interiora vestimenta, item strophiola, mappas, mantilia &c. eaque reponit in communi vestiario, ex hac intentione, ut cuiuscumque Fratrum, sive sit Filius nativi istius conventus sive non, sive incola, sive advena, sive de familia sive non, exinde pro necessitate ad usum suppeditentur ; & post usum & lotionem, denuo ad commune vestiarium reponantur, & maneat de mensa communi.

Secundò ita, quòd tali particulari Religioso fuerint v. g. à consanguineo, vel bono patrono data, citra expensas à conventu factas : vel, quòd talis Religiosus pro particulari necessitate sua, labore speciali aut industria, vel dexteritate procurarit talia. In quo casu (licet, quidquid monachus acquirit, monasterio acquirat ; & proinde strictè loquendo nihil nisi monasterio incorporatum

tum

tum possit licitè haberi aut teneri à monacho, seu Religioso) potest nihilominus Superior talis Religiosi usui speciali talia licitè applicare seu destinare, propter ipsius specialem indigentiam, corpulentiam, vel debilitatem, aut personæ dignitatem, vel specialem, quam profitetur, artem, scientiam, occupationes, negotia &c. At hic est casus specialis, nequiquam verò generalis ita vivendi consuetudo, à S. Constit. Urbanis approbata, aut præscripta.

N. 6. Licet in cit. textu fiat solum mentio *mobiliū concessorum à Superioribus* &c. utique licitè (quia lex non supponit peccatum in subdito, maxime morti proximo, nisi aliunde probeatur,) Supponamus tamen etiam nunc, non incongruè posse & debere quoque comprehendere illa mobilia, quæ *illicitè* sive cum, sive sine superioris consensu talis quis tunc haberet. Cujus ratio est; quia legis hujus specialis dispositio non videtur hic habuisse specialem (*per se, & exclusive*) reflexionem ad *licitum*, vel *illicitum*. sed ad relictum à Fratre jam defuncto.

N. 7. Duplex potest considerari Status Religionis nostræ Minorum Conventualium. *Primo* ille, quem S. Constitutiones Urbanæ; dum compilabantur, in Religione nostra tunc invenerunt, qualem Reverendissimus P. N. Generalis, immortalis memoria dignus *Felix Franceschinus Cassianus* in præfatione ad S. Constitutiones Urbanas 1628. 21. Septembris talem depingit, & fuisse deplorat, in quo *regularis disciplina variis, qui in ipsam irreperant, abusibus erat labefactata,*

h. i. *Secundo is*, quem S. Constitutiones Urbanæ principaliter intenderunt, cujus Status promovendi aut introducendi intentionem suam fuisse hanc explicat mem. Reverendissimus P. Generalis Lc. scilicet *regularem disciplinam novis Constitutionibus suffuliam pristino candori, Seraphici Patris nostri Regula, NB. communisque viæ observantia, quantum presentia tempora sinunt, conformem reddere.* h. i. His ita prænotatis, facilis est responsio ad quæstionem. Itaque.

Re. 1. Quòd textus ille in titulo quæstionis adductus non videatur (salvo meliori iudicio) intelligendus de mobilibus, ad usum particularis Fratris concessis in primo sensu notabilis quinti, sed solùm in secundo sensu ejusdem notabilis. *Ratio prioris est*; quia talia mobilia sunt illius Conventûs propria, ad quæ proinde talis particularis Religiosus nullum habet jus, nec specialem ullam attinentiam, vel cohærentiam. Hinc nec natus illius Conventus potest ex ullo titulo habere ullam ad talia prætensionem (quem tamen S. Constitutiones Urbanæ hic supponunt, ut dictus textus habeat locum, & causam justæ executionis.)

Ex hoc patet ratio posterioris, quia, si in ullo casu, maximè in hoc sensu intentio S. Constitutionum Urbanarum habebit locum; & potestas legislatoris congruè se extendit ad disponendum de talibus bonis, juxta dicta in notabili quarto, eò, quòd natus Conventus sicut habet majorem obligationem ad Fratres seu Filios suos natos, ita & magis congruam, magisque fundatam

tam

am prætensionem ad relicta ab eis, si nulli Conventui specialiter propria sint. *Quoad hunc secundum sensum.*

R. 2. Quòd S. Constitutionum Urbanarum dispositio apertius locum habeat, si loquamur de primo Statu Religionis nostræ, in notabili septimo explicato. Nam, cùm indefinitè loquantur, utique, si necdum inveniant apud Religiosos debitam ac requisitam mobilium communitatem, sed antiquam adhuc quasi peculiaritatem sic justè disponunt de peculiaribus his relictis. Quæ tamen pariformiter & universaliter locum habere nequeunt pro secundo Statu notabilis septimi, & primo sensu notabilis quinti.

R. 3. Si Religiosus nostri Ordinis extra nativum Conventum moreretur in alio, in quo est de familia: & post mortem ejus adveniret aliquod legatum pium in favorem talis Religiosi (ex nescientia legantis, quòd ille jam mortuus sit) & tamen heredes velint, quòd Ordinis Conventui applicandum sit, id videtur totum applicandum Conventui nativo, & ita à me resolutum, ac practicum fuit in certo casu. *Ratio est;* quia tunc cessat conditio addita in S. Constitutionibus Urbanis, hæc scilicet, *quæ apud se tunc haberet:* Proinde tale legatum non debet dividi inter duos Conventus. Occasio tale quid faciendi dum se mihi offerret, putavi me obligatum ad ita faciendum. Responsio ergo videtur etiam locum habere in omni casu, in quo talis Religiosus moriens non censetur *apud se habere aliquid*, id est, non

D 5 habere

58 *Religiosa Paupertatis*
habere in proxima facultate usus-facti. Hæc di-
xerim, salvo meliori iudicio.

Ex his ergo peculiarista nequit generale & in-
definitum patrocinium accipere pro se; ideoque
manent vera, quæ in priori quæstione resoluta
sunt. Sed occasione resolutorum in hac, &
priori quæstione, movetur ulterius controversia;
pro qua expedienda sit

Quæstio VI.

Quomodo intelligendus textus S. Consti-
tut. Urbanarum in c. 3, Reg. tit. 20. §. 6,
de discedentibus è Conventu in Conven-
tum, de quibus sic ibi ordinatur, & præcipitur:
*Quapropter Superior Conventus, à quo quisquam
discesserit, omnia, quæ secum detulerit, libros, ve-
stes, pecunias, etiam pro viatico tantummodo da-
tas in schedula diligenter adnotabit, eamque ad
Superiorem Conventus, ad quem is proficiscitur,
opportune transmittat, cui idem Frater eorum
omnium rationem reddere teneatur. h. i.*

Ex hoc textu peculiarista sibi jam tum spem
facit, & hanc conclusionem erroneam, apud se-
metipsum dicens: ergo cuicumque Religioso Or-
dinis nostri fas est, in quancumque quantitate
(etiam per se, & indefinitè loquendo) libros,
vestes, pecuniam convasare, conquirere, & con-
servare pro se, ut possit ea de loco in locū, de Con-
ventu in conventū secum transportare. Et maximè
animatur, dū cit. textus videtur innuere per parti-
culam hanc acenmulativam *etiam*, quòd pecunia
pro viatico danda sit distincta ab alia pecunia,
quam

quam itinerans conferet. NB. Sanè! res digna est risu, at magis ploratu, quòd monacho pecuniolo cor mox saliat, si pecuniam nominariaudiat; favorem sui inde statim expectat. At, inspiciamus penitiùs, an, & quòdnam patrociniùm ex hœc textu peculiaristæ affulgeat. Itaque

R. 1. In primis ibi nulla fit mentio *peculij pecuniarij*, vel *depositi*, quasi supponeretur talis Religiosus profecturus, illud præviè pro se corrogasse, aut lucratus fuisse, atque in comuni arario *pro se peculiariter* repositum & depositum, sive separatum sive mixtum & confusum habuisse, (& profectò talis confusio physica pecuniarum inutiliter, immò ridiculè in Decreto supra cit. præciperetur, si particularis Religiosus haberet aliqualem regressum ad illas, tunc enim potiùs deberent relinqui, & conservari inconfusæ, prout *in casu q. 3. supra*) NB. Immo in totis nostris S. Constitut. Urbanis (ut patebit evolventi) nullibi fit mentio *privati depositi*, aut *peculij pecuniarij*, multò minùs permissionis ejus: & tamen, si id ipsum habere, *per se & indefinite* liceret Religiosis, cum res sit maximi momenti quoad conscientias ex. vel onerandas, certè Constitutiones expressè alicubi meminissent, & apertè ac explicitè concessissent, ut ita conscientiaè essent extra laqueum (cujus tamen planè contrarium patet ex prædictis quæstionum notabilibus, & responsionibus.) Itaque ad salvandum textum cit. Constitut. Urbanarum! (quamvis non in favorem peculiaristæ.)

R. 2. Potest sæpe contingere, quòd, qui de Conventu in Conventum proficiscitur, ibi habiturus pro futuro, præter datum sibi in pecunia viaticum à Superiore, alias secum licitè ferat pecunias, à Superiore extraditas de massa communi, (sed clausas obsignandas) v. g. pro novo habitu emendo in loco, ad quem venit, dum in priori loco (in quo jam tribus annis habitavit, ideoque de novo vestiendus esset) stameta pro habitu non est venalis. *Item* lectori S. Theologiæ discedenti ad alium Conventum, ad quem elocatur, patronus Thesium dat pecuniarium honorarium, ut cum licentia Superioris se recreet cum Collega, vel antiquo bene noto Confratre. *Insuper* Concionatori ob conciones laboriosas, vel auditas per aliquot dies confessiones ad obsequium R. D. Pastoris & ovium; vel ex affectu gratitudinis pro obsequio, aut labore præstito, offertur aliqua pecunia ab amico tunc, cum discessurus est ad alium Conventum. *Vel* cum simili licentia datur pecunia pro libro alibi emendo pro se, aut alio, vel pro debitis solvendis. Aut committitur ei pecunia in subsidium fabricæ, novi Organi, Altaris, statuæ, aut picturæ, aut pro Sacris à Patribus ejusdem Conventus (in quo est fortè miraculosa imago, vel pro certo Defuncto, vel &c.) ex dispositione P. Guardiani legendis; aut ex alio licito capite. Et ita sufficienter salvatur, quòd talis Religiosus præter pecuniam viatici, alias pecunias secum ferat, non tamen in absongo sensu favente peculiaritæ. NB. *Et hæc responsio*, explicatio, & conciliatio neutiquam est violenta, nec extorta; sed

apta, sed accommodata, sed plana, sed aperta, & in aperta veritate fundata: maximè, cum jura juri- bus, leges legibus universaliter loquentibus, ut in uno eodemque Codice concordent, conciliari debeant, ne appareat ulla contradictio; quod ipsū hic fit, prout unusquisque videre & palpare potest, si rationis oculis ac manibus non careat (nisi tamen in errore voluntariè pertinaciter stare vo- luerit.)

R. 3. Cum pecuniæ tales (juxta cit. textum) sint à priori Superiore in Scheda adnotandæ, & Frater earum dator omnium illarum rationem reddere teneatur, ita, ut si deliquisse reperiatur, graviter à Superiore corrigatur; certè inde liquet, quòd talis nihil juris, aut peculiaritatis, aut atti- nentiæ *exclusivæ* habeat ad talem pecuniam con- tra Superiorem; cum sit merus quasi admini- strator, aut quasi equus bajulus avenæ, quæ postea per alium scilicet Dominum seu herum pascatur. Hinc etiam dicitur lc. *Nulli verò pecuniam, quam secum in itinere defert, quovis etiam modo colle- ctam, in rem ullam absque Superioris licentia, nisi in necessitatibus in via occurrentibus impendere liceat.* h. i. Per quæ verba arcetur omnis peculia- ritas pecuniarum, dum nimirum semper adesse debet continua dependentia à licentia Superioris in expendenda illa, utpote quasi re aliena, & sibi nullatenus propriâ, aut appropriatâ; quæ licen- tia rationabiliter præsumitur, si *pro necessitatibus in via occurrentibus* frugaliter & rationabiliter expendatur.

NB. *Ex his sequitur, quòd per hanc Superioris licentiam, seu voluntarem debeat prius conventui incorporari, id est, de mensa communi fieri omne id, quòd accipit religiosus, & ut eo postmodum licitè utatur. Quòd non tantùm de pecunia, vestibus, sed etiam de esculentis & poculentis intelligendum est (sufficit tamen subinde tacita, vel rationabiliter præsumpta.) Quòd clarè exprimitur in Constit. Urban. in c. 3. Reg. Tit. 17. §. 9. ubi dicitur: quòd si eorum aliqui (qui sunt Theologi, vel Confessarii Cardinalium, Episcoporum, & Prælatorum) ab hujusmodi Principibus & Prælatis, eorum quæ ad victum pertinent, portionem acciperent; pro ea parte, quæ sibi à conventu debetur, computanda erit: eaque, ac si à conventibus reciperetur, & non alia portione, nec alio modo, nisi aliter Superiori placuerit, utantur. h. i.* Ubi clarè exprimitur, quòd portio à Magnatibus transmissa sit reputanda, quasi à conventu ipso met daretur tali religioso; & per juris fictionem censetur verè & propriè ab ipso met conventu dari, utpote cui præviè (saltem prioritæ naturæ seu juris) censetur incorporata, adpropriata; proinde talis religiosus numquam in talem portionem accipit jus peculiaritatis contra conventum seu Superiorem suum; attamen habet jus quoddam exigentiæ indeterminatum vel in hanc, vel aliam portionem, necessariam pro alimentatione suæ naturæ. &c.

Ex quo etiam non obscure deducitur, quòd, si religiosus aliunde habeat sufficientes pecunias pro solvendis vestimentis, medicinis, conficiendis itineri-

neri-

neribus &c. nec velit eas conventui incorporare, conventus tunc minimè teneatur illa illi suppeditare. *Ratio est*; quia solum tenetur egentibus, non verò habentibus sufficientia succurrere: nec potest licitè fovere vitia subditorum, seu peculiaritatem proprietariam illorum. Nec ille meretur Religionem habere Matrem seu Nutricem, qui se infidelem exhibet filium, immo quasi furem Religionis, dum arrogat sibi tamquam peculiare, quod tamen deberet omnibus esse commune.

R. 4. Quia l. c. §. II. ulterius statuitur: *Fratres omnes, cum ad aliquem nostri Ordinis conventum, sive peregrinationis, vel itineris, sive negotiationis causâ per venerint - - si supra hunc terminum (biduum, vel triduum) productior fuerit mora, omnem pecuniam, quam secum detulerint, apud Depositarium, sive Procuratorem conventus fideliter deponere teneantur. h. i.* Ex hoc colligitur, quòd hæc legis dispositio eò collimet, ut non tantum titulus, sed etiam species proprietatis, aut noxiæ peculiaritatis præscindatur. Dicitur hinc etiam notanter *detulerint*, ut iterum insinuetur, quòd nil plus juris aut attinentiæ habeant ad illam pecuniam, quàm bajulus (licet in hoc sit adhuc aliqua disparitas; quia saltem est pars communitatis illius, sub cujus dominio est illa pecunia, &c.)

R. 5. Conformiter dictis in *l. de S. Communitate*. Potest utique peculium pecuniarium, justa de causa, cum debita moderatione & restrictione à Superiore concedi Religioso particulari, ad actum transeuntem, vel quasi transeuntem: & quidem securius in Monasteriis fundatis, seu aliàs
 suf-

sufficienter aliunde provisus, à quibus proinde omnia necessaria in sufficientia commodè suppeditari possunt Religiosis particularibus, ubi hinc non est periculum degenerationis, seu iteratæ discessionis, aut relapsûs à vita communi, quàm in monasteriis non ita fundatis, aut non similiter provisus; in quibus proinde communitas ex singulorum laboribus, industriis, & collectis debet instaurari, ut subsistat. *Rationem hujus vide lc.*

At, quòd singuli Religiosi sinantur in particulari quisque pro suis necessariis sollicitam curam gerere, ideoque suo periculo, lucro, & damno in incertum quasi vivere, instar hominis sæcularis, peculia quantacumque & undecumque conquire, conservare, expendere, transferre &c. id mihi semper damnabile, & exitiale visum fuit (*per se loquendo.*) Si quis aliter & melius in hoc sapere voluerit, ipsum libenter audire cupio, licèt ex Cathedra non loquatur instar Summi Pontificis; sed nec hic, credo, patrociniabitur illi; prout habetur ex authenticis Româ advenientibus relationibus. O! si piïssima paterna intentio, & Sanctissima vota Sanctissimi D. N. INNOCENTII XII. adimplerentur, & ab omnibus Regularibus, prout par esset, obedenter, reverenter, & libenter acceptarentur! profectò apud omnes Regulares esset vita exactè communis, simul & pax angelica inter illos; & plus boni singuli Regulares efficerent, magisque fructificarent sibi, & animarum saluti, ac ampliandæ gloriæ Dei.

R. 6. Certas vestes, libros quoque, & alia ad usum particularem concedere quoque possunt

Su-

Superiores in Ordine nostro, maximè si illa speciali industria, aut ob certum laudabilem, vel necessarium finem ipsimet hi Religiosi utentes procurarint; hinc & licentiam dare in casu huic vel illi, illa conferendi de loco in locum (quamvis cautè hoc practicandum sit, ut arceatur gravioris relapsus & prioris deformationis periculum.) *Ratio est*; quia in hoc nil inordinati reperitur etiam apud reformatas Religiones. Sed generalis licentia quoad talia, quoad modum, quoad personas quascumque sine limitatione, reprobanda est tam in dante, quàm in admittente (*per se loquendo.*) Et præstare videtur, quòd talis licentia transferendi de loco ad locum talia mobilia, generaliter præscindatur, vel negetur, ut ex hoc quoque capite retrahantur particulares Religiosi, & absterreantur, ne studeant sibi privatim talia idola procurare; utpote quæ pro placito libertatis suæ colere, & secum ferre nevtiquam tunc permetterentur. Ergo contemptis, calcatis, confusis his pecuniariis Idolis, moneo te Confrater Charissime, cum S. P. N. Francisco in Domino nostro JESU Christo: *facta cogitatum tuum in Domino, & ipse te enutriet.* S. Bonavent. in c. 3. Vitæ S. P. N. Francisci §. 6. ex Psalmo 54. 23. Nam tota S. P. N. Francisci Oeconomia consistebat in duobus, scil. 1. in vitæ Sanctæ studio. 2. In spe firmissima de Deo. *Sicque factum est, ut inopiam quam pecuniâ relevare non poterant, Francisci pauperies opulenta suppleret.* Vitæ S. P. c. 7. §. 9.

VOTUM FILIALE
ad Seraphicum Patrem
S. FRANCISCUM

O Patriarcha Pauperum *Francisce* ! tuis precibus auge tuorum numerum in charitate Christi, quos cancellatis manibus cæcutiens ut moriens Jacob bene ꝑ dixisti. Tuis adsta posteris *Pater Francisce* miseris, nam increscunt gemitus ovium tuarum. *Ex Officio, & Missa Festi.* Doce nos vincere, ne malitia & fel mundi vincat Sapienciam Christi : sed potius gloriamur tecum, quòd

PROGRAMMA.

Funes ceciderunt mihi in præclaris. *Pf. 15. 6.*

ANAGRAMMA.

Cernis ! Seraphin fel acre mundi vicit.

CA.

CATENA AUREA

*Virtutum evangelicarum, ac aliarum
dotum eximiarum, quæ in Seraphici Pa-
tris Nostri S. FRANCISCI Ordin. Minorum
Fundatoris mirabili vita proponuntur Fratribus
ejus sequacibus tum ad admirationem, tum ad de-
votionem, tum ad ferventem imitationem: con-
texta ex Vita ejusdem, prout devotè & simpliciter
concinnatâ à Doctore Seraphico S. Bona-
ventura, ejusdem Ordinis Professore,
ejusdemque Seraphici Patris
ferventissimo sequaci ✝*

Titulus primus.

*De conversione S. P. N. Francisci, &
profectu in virtutibus.*

V Ir erat in civitate Assisij FRANCIS-
CUS nomine, cujus memoria in bene-
dictione est: pro eo, quòd Deus ipsum
in benedictionibus dulcedinis benignè præveni-
ens, & de præsentis vitæ periculis clementer eri-
puit, & cælestis gratiæ donis affluenter implevit.
S. Bonav. in vita S. P. N. Francisci c. I. §. I.

E 2

II.

II. Mansuetudinis lenitas, cum elegantia morum, patientia, & tractabilitas supra humanum modum, munificentiae largitas ultra suppetentiam facultatum, quibus bonae indolis adolescens *Franciscus* certis florere conspiciebatur indiciis, quaedam videbantur esse praeludia, quod copiosior super eum foret in posterum divinae benedictionis abundantia diffundenda. *Ibidem* §. 2.

III. Quia spirituali auditui dat intellectum inflicta vexatio; facta est super eum manus Domini, & immutatio dexteræ Excelsi, diutinis languoribus ipsius corpus affligens, ut coaptaret animam ad S. Spiritus unctionem. *Ibidem* §. 3.

IV. Cum autem ex frequenti orationis usu flamma desiderii caelestis in eo vehementer succresceret, & jam pro amore supernae Patriae terrena omnia despiceret quasi nihil; thesaurum sentiebat se reperisse absconditum, ac velut prudens negotiator margaritam inventam excogitabat venditis omnibus comparare. Adhuc tamen qualiter id ageret, ignorabat: nisi quia ipsius suggerebatur spiritui, quod spiritualis mercatio à mundi contemptu sumat initium, Christique militia sit à sui ipsius victoria inchoanda. *Ibidem* §. 4.

V. Dum unâ dierum sequestratus oraret, & præ nimietate fervoris totus esset absorptus in Deum, apparuit ei Christus JESUS velut Crucifixus. Ad cujus conspectum liquefacta est anima ejus: & memoria Passionis Christi visceribus cordis ipsius adeo impressa medullitus, ut ab illa hora, cum Christi crucifixio veniret in mentem, vix posset à lacrymis & gemitibus exerceri.

terius contineri - Induit extunc spiritum paupertatis, humilitatis sensum, & affectum intimæ pietatis. *Ibidem* §. 6.

VI. Pauperibus mendicantibus non solum sua, verum etiam se ipsum cupiebat impendere: aliquando vestimenta eruens, aliquando diffusuens, aliquando scindens, ad largiendum eis, cum præ manibus alia non haberet. Sacerdotibus etiam Pauperibus reverenter subveniebat & piè, præcipuè in ornamentis Altaris; quò & cultus divini particeps fieret, & cultorum inopiæ supplementa præberet. *Ibidem* §. 6.

VII. Tentabat deinde Pater carnis Filium gratiæ *Franciscum*, pecuniâ jam nudatum ducere coram Episcopo civitatis, ut in ipsius manibus facultatibus renuntiaret paternis, & omnia redderet, quæ habebat. Ad quod faciendum se promptum exhibuit verus paupertatis amator, Perveniensque coram Episcopo nec moras patitur, nec cunctatur de aliquo, nec verba expectat, nec facit; sed continuo depositis omnibus vestimentis, restituit ea Patri. (Inventus est autem tunc vir Dei cilicium habere ad carnem sub vestibus delicatis) insuper ex admirando fervore spiritu ebrius, rejectis etiam femoralibus, totus coram omnibus denudatur, dicens ad patrem: usque nunc vocavi te patrem in terris, amodo autem securè dicere possum: *Pater noster, qui es in calis*, apud quem omnem thesaurum, & omnem spei fiduciam collocavi - - Sic igitur servus Regis Altissimi nudus relictus est, ut nudum sequeretur Crucifixum Dominum, quem amabat. c. 2. §. 4.

VIII. Exinde totius humilitatis amator *Franciscus* se transtulit ad leprosos, eratque cum eis, diligentissimè serviens omnibus propter Deum: lavabat ipsorum pedes, ligabat ulcera, educebat plagarum putredinem, & saniem abstergebat. Osculabatur etiam ex miranda devotione ulcerosas plagas ipsorū evangelicus medicus mox futurus. Propter quod tantam est à Domino consecutus virtutem, ut in spiritalibus & corporalibus morbis mirabiliter expurgandis mirabilem efficaciam obtineret. c. 2. §. 5.

IX. Fundatus jam in Christi humilitate *Franciscus*, depositaque omni verecundiâ, propter amorem pauperis Crucifixi, mendicabat apud eos, inter quos abundare solebat: debile corpus attritum jejuniis, oneribus lapidum supponendo, ut tres Ecclesias repararet, videlicet S. Damiani, S. Petri, & S. *MARIÆ Angelorum*, quæ & dicitur *PORTIUNCULA*. c. 2. §. 7.

X. In Ecclesia igitur Virginis Matris Dei (*MARIÆ Angelorum*) moram faciente servo ipsius *Francisco*, & apud eam, quæ concepit *Verbum* plenum gratiæ & veritatis, continuis insistente gemitibus, ut fieri dignaretur Advocata ipsius; meritis matris misericordiæ concepit ac peperit spiritum evangelicæ veritatis. c. 3. §. 1.

XI. Cœpit ex hoc Apostolicæ paupertatis amicus vir Dei *Franciscus* divino instinctu, evangelicæ perfectionis æmulator existere: & ad pœnitentiam ceteros invitare. Erant autem ipsius eloquia non inania, nec risu digna, sed virtute Spiritus Sancti plena, medullas cordis penetrantia,

tia, ut in vehementem stuporem audientes converterent. *Ibidem.*

XII. Conversus ad Fratres vir Dei *Franciscus* ait: Confortamini charissimi & gaudete in Domino: nec, quia pauci estis, efficiamini tristes; neque vos terreat mea vel vestra simplicitas: quoniam sicut mihi à Domino in veritate ostensum est, in magnam multitudinem faciet nos Deus crescere, suæque bene & dictionis gratiã multipliciter dilatabit. c. 3. §. 5.

XIII. Jam sterilis & paupercula simplicitas S. Patris *Francisci* pepererat septem filios: & desiderabat universitatem fidelium ad pœnitentiæ lamenta vocatam Christo Domino parturire. Ite, inquit dulcis Pater ad Filios, annunciantes hominibus pacem: prædicate pœnitentiam in remissionem peccatorum. Estote in tribulationibus patientes in orationibus vigiles, in laboribus strenui, in sermonibus modesti, in moribus graves, & in beneficiis grati: quia pro his omnibus regnum vobis præparatur æternum. *Ibid. c. 6.*

XIV. Non est formidandum, quòd fame pereant æterni Regis Filii & heredes, qui ad imaginem Regis Christi per Spiritus Sancti virtutem de paupere Matre nati, & ipsi per spiritum paupertatis sunt in Religione paupercula generandi. Si enim Rex cælorum imitatoribus suis regnum promittit æternum; quantò magis illa subministrabit, quæ communiter largitur bonis & malis? Ita agebat S. P. *Franciscus* ad INNOCENTIUM III. S. P. c. 3. §. 8.

XV. Cognoscentes autem pauperes Fratres,

supernum sibi in comitatu viri Dei *Francisci* adesse præsidium, magis dono liberalitatis divinæ, quàm cibo carnis propriæ sunt refectioni. Insuper divina consolatione repleti statuerunt firmiter, & irrevocabiliter confirmaverunt, nullius inediae aut tribulationis impulsu à Sanctæ Paupertatis refilire promisso. c. 4. n. 1.

XVI. Christi servus *Franciscus* supernæ revelationis illustratus oraculo, intellexit se ad hoc missum à Domino, ut Christo lucraretur animas, quas diabolus conabatur auferre. Ideoque magis omnibus, quàm sibi soli, vivere præelegit, illius provocatus exemplo, qui unus pro omnibus mori dignatus est. *ibidem* §. 2.

XVII. Recollegit itaque se vir Dei cum ceteris Sociis, in quodam tugurio derelicto juxta civitatem Assisi: in quo secundum S. Paupertatis formam, in labore multo, & inopia victitabant, magis lacrymarum quàm deliciarum panibus refici satagentes. Vacabant enim ibidem divinis precibus incessanter, mentaliter potius quàm vocaliter, studio intendentes orationis devotæ. Librum Crucis Christi continuatis affectibus, diebus ac noctibus revolvebant, exemplo Patris & eloquio eruditi, qui jugiter faciebat eis de Cruce Christi sermonem. *ibidem* §. 2.

XVIII. Cùm patefaceret plurima, quæ sensum transcendebant humanum, verè cognoverunt Fratres super servum suum *Franciscum* Spiritum Domini in tanta plenitudine quievisse, quòd post ipsius doctrinam & vitam erat eis proficisci tutissimum. *ibidem* §. 4.

XIX. Pusilli Gregis Pastor *Franciscus* videbatur intuentibus homo alterius sæculi, quippe qui mente ac facie in cælum semper intentus, omnes sursum trahere conaretur. *ibidem* §. 5.

XX. Faciebat Sancta Paupertas, quam solam deferebant Filii S. P. *Francisci* Pauperculi pro sumptibus, ipsos ad omnem obedientiam promptos, robustos ad labores, & ad itinera expeditos. Et quia nihil terrenum habebant, nihil amabant, nihilque timebant amittere, securi erant ubique, nullo pavore suspensi, nullâ curâ distracti, tamquam qui absque mentis turbatione vivebant, & sine solitudine diem crastinum, & serotinum hospitium expectabant. *ibidem* §. 6.

XXI. Multa quidem eis in diversis partibus orbis inferebantur convitia tamquam personis despicabilibus & ignotis. Verùm amor Evangelii Christi adeo ipsos patientes effecerat, ut quærerent potius ibi esse, ubi persecutionem paterentur in corpore, quàm ubi, cognitâ sanctitate ipsorum, mundano possent gloriari favore. Ipsa quoque rerum penuria superabundans eis videbatur ubertas; dum juxta consilium Sapientis (Eccl. 29. | 30.) *Pro magno ipsis minimum complacebat.* *ibidem* §. 7.

Titulus secundus.

Heroicarum virtutum sectator S. P.

Noster Franciscus

I. **V**IR Dei *Franciscus* attendens illud Apostoli Verbum, *qui autem sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitis &*

E S

con-

concupiscentiis, ut Crucis armaturam suo ferret in corpore, tantâ disciplinæ rigiditate sensuales appetitus arcebat, ut vix necessaria sumeret sustentationi naturæ. Difficile namque fore dicebat, necessitati corporis satisfacere, & pronitati sensuum non parère. -- Sicque seipsum austerum sibi, humanum proximo, subjectum evangelio Christi per omnia reddens, non solum abstinendo, verum etiam manducando præbebat ædificationis exemplum. c. 5. §. 1.

II. Interrogatus aliquando, quomodo vestitu tam tenui se posset ab hiemalis algoris asperitate tueri, in spiritus fervore respondit: si supernæ patriæ flammâ per desiderium contingeremur interiùs, frigus istud exterius facile portaremus. Vestis horrebat mollitiem, asperitatem amabat -- experientiâ enim certâ dedicerat, dæmones asperitate terreri, deliciosis autem & mollibus ad tentandum fortiùs animari. *Ibidem* §. 2.

III. Rigidus in disciplina super custodiam suam stabat: curam permaximam gerens de utriusque hominis puritate servanda. Quapropter circa conversionis suæ primordia, tempore hiemali in foveam glaciæ plenam seipsum plerumque mergebat, ut & domesticum sibi hostem perfectè subigeret, & candidum vestimentum pudoris à voluptatis incendio præservaret. Tolerabilius viro spirituali fore incomparabiliter assererat, magnum sustinere frigus in carne, quàm ardorem carnalis libidinis vel modicum sentire in mente. *Ibidem* §. 3.

IV. Otium autem omnium malarum cogitationum

tio-

tionum sentinam docebat summopere fugien-
dum; exemplo demonstrans, rebellem carnem &
pigram disciplinis continuis, & fructuosis labori-
bus esse domandam. Unde corpus suum Fratrem
asinum appellabat, tamquam laboriosis suppo-
nendū oneribus, crebris cædendum flagellis, & vili
pabulo sustentandum. *Ibidem §. 4.*

V. Si quem verò cernebat otiosum & vagum
aliorum velle manducare labores, Fratrem mus-
cam nominandum censebat, eò quòd talis nihil
boni faciens, sed benefacta inficiens, vilem & abo-
minabilem se omnibus reddat. Propter quod di-
xit aliquando: Volo Fratres meos laborare & ex-
ercitari; ne otio dediti per illicita corde & linguâ
vagantur. *Ibidem §. 5.*

VI. Evangelicum volebat à Fratribus observa-
ri silentium, ut videlicet ab omni otioso verbo
omni tempore abstinerent sollicitè, tamquam
reddituri in die iudicii de huiusmodi rationem.
Sed etsi quem invenisset Fratrem verbis assuetum
inanibus, acriter arguebat, taciturnitatem mode-
stam & puri cordis affirmans custodiam, & non
modicam esse virtutem. *Ibidem §. 5.*

VII. Licet autem pro viribus ad vitam auste-
ram Fratres induceret, non tamen ei placebat di-
strictionis severitas, quæ pietatis non induit visce-
ra, nec est discretionis sale condita. *Ibidem §. 6.*
Ad tantam pervenerat puritatem, ut caro spiritui,
& spiritus Deo harmonia mirabili concordarent.
Ibidem §. 8.

VIII. Omnium virtutum custos & decor hu-
militas copiosâ virum Dei ubertate repleverat. In-
pro-

pro-

propria quidem reputatione nihil erat nisi peccator, cum in veritate speculum esset, & splendor omnimodæ sanctitatis. Super hanc studuit ædificare se ipsum, ut sapiens architectus fundamentum præjaciens, quod à Christo didicerat. Sed & verbum hoc dicere solitus erat: quantum homo est in oculis Dei, tantum est, & non plus. *Cap. 6, §. 1.*

IX. Ut autem pluribus modis negotiator hic Evangelicus *Franciscus* lucraretur, ac totum præsens tempus conflaret in meritum, non tam præesse voluit, quàm subesse, nec tam præcipere, quàm parère. Idcirco Generalis cedens officio, Guardianum petiit, cujus voluntati per omnia subjaçeret. Tam enim uberem asserabat sanctæ obedientiæ fructum, ut eis, qui jugo ipsius colla submitterent, nil temporis sine lucro transiret. Unde & Fratri, cum quo erat solitus ire, semper obedientiam promittere consueverat, & servare. *Ibidem §. 4.*

X. Dixit aliquando sociis: inter alia, quæ dignanter pietas divina concessit, hanc gratiam contulit, quòd ita diligenter Novitio unius horæ obedirem, si mihi Guardianus daretur, sicut antiquissimo & discretissimo Fratri. Subditus, inquit, Prælatum suum non hominem considerare debet, sed illum, pro cujus amore est subjectus. Quanto enim contemptibilior præsidet, tantò magis humilitas obedientis placet. *Ibidem §. 4.*

XI. Cum vice quadam quæreretur ab eo, quis esset verus obediens judicandus; corporis mortui similitudinem pro exemplo proposuit. Tolle,
in-

inquit, corpus exanime, & ubi placuerit, pone: videbis non repugnare motum, non murmurare situm, non reclamare dimissum. Quòd si statuatur in cathedra, non alta sed ima respiciet; si collocetur in purpura, duplò pallefcet. Hic, ait, verus obediens est, qui, cur moveatur, non dijudicat; ubi locetur, non curat; ut transmutetur, non instat; erectus ad officium, solitam tenet humilitatem; plùs honoratus plus reputat se indignum.

Ibidem §. 5.

XII. Addebat: in prælatione casus, in laude præcipitium, in humilitate subditi animæ lucrum est: cur ergo periculis plùs quàm lucris attendimus, cùm acceperimus tempus ad lucrum? *Ibidem §. 5.* Hac igitur de causa, humilitatis forma *Franciscus* Fratres suos voluit vocari *Minores*, & Prælatos sui Ordinis dici *Ministros*, ut & verbis uteretur Evangelii, quod observare promiserat; & ex ipso nomine discerent discipuli ejus, quòd ad discendum humilitatem ad scholas humilis Christi venissent. *Ibidem §. 6.*

XIII. Ad tempus commoratus in aula alicujus *Cardinalis*, & ideo verberatus à *Diabolis*, ait ad socium: meliùs judico, eum, qui ponitur in exemplum, fugere curias, & humiliter inter viros in locis conversari humilibus; ut sustinentes penuriam fortes efficiat, similia sustinendo. c. 6. §. 10.

XIV. Abhorrebat Vir Sanctus superbiam omnium malorum originem, & inobedientiam ipsius pessimam prolem: sed non minùs humilitatem pœnitentiæ acceptabat. *Ibidem §. 11.*

XV. Inter cetera charismatum dona, quæ à
largo

largo datore *Franciscus* obtinuit, prærogativa quadam speciali promeruit in divitias simplicitatis excrefcere per altiffimæ paupertatis amorem. Hanc Filio Dei vit Sanctus familiarem attendens, & jam quasi toto orbe repulfam, charitate ftuduit desponfare perpetua. Nemo tam auri, quàm ipfe cupidus paupertatis: nec thefauri custodiendi folicitior ullus, quàm ifte hujus evangelicæ margaritæ. In hoc præcipuè fuus offendebarur afpectus, fi quidquam videret in Fratribus, quod paupertati non per omnia confonaret. c. 7. §. 1.

XVI. Chrifti JESU paupertatem, & Matris frequenter cum lacrymis revocabat ad mentem: inde hanc virtutum afferens effe Reginam, quia in Rege Regum, & in Regina Matre ipfius tam præftanter effulfit. Nam & Fratribus in conclavi quærentibus, quæ virtus magis amicum redderet Chrifto; quali fecretum fui cordis aperiens, refpondebat: Paupertatem noveritis Fratres fpecialem effe viam falutis, tanquam humilitatis fomentum, perfectionisque radicem, cujus eff fructus multiplex, fed occultus. -- Ad cujus, inquit, culmen qui cupit attingere, non folùm mundanæ prudentiæ, verùm etiam literarum peritiæ renuntiare quodammodo debet, ut tali expropriatus poffeffione, introëat in potentias Domini, & nudum fe offerat brachiis crucifixi. Nequaquam enim sæculo perfectè renuntiat, qui proprii fensus loculos intra cordis arcana refervat. *Ibidem.*

XVII. *Paupertatis oforem alloquebatur his verbis: Vade viam tuam Frater mufca: -- incepifti à carne; ruinofum fundamentum fpiritali*
fa-

fabricæ collocasti. *Ibidem* §. 3. Ad alium Fratrem Vir Sanctus agebat : Absit à nobis, Frater charissime, ut pro quovis homine impiè agamus in Regulam. Malo, te Altare Virginis gloriosæ nudare, quàm contra paupertatis votum, & observantiam Evangelii aliquid vel modicum attentare.

Ibidem §. 4.

XVII. Dixit Vir Sanctus ad socium ; Pecunia servis Dei, ô Frater, nihil aliud est, quàm Diabolus, & coluber venenosus. *Ibidem* §. 5. Evangelicæ perfectionis formositas, quantum ad castitatem scilicet, obedientiam, & paupertatem, satis convenienter ostenditur in viro Dei pari forma perfectè fulsisse; licèt gloriari præelegerit in privilegio paupertatis, quam modò Matrem, modò sponsam, modò Dominam nominare solebat.

Ibidem §. 6.

XIX. Beneplacitum est Domino in paupertate, & eâ maximè, quæ voluntaria pro Christo mendicitas est. *Ibidem* §. 7. agebat idem S. P. N. Franciscus.

Titulus tertius.

*Admirabilis zelus animarum, & mors
beata S. P. N. Francisci.*

Pietas vera, quæ secundùm Apostolum ad omnia valet, adeo cor *Francisci* repleverat, ut totum videretur Virum Dei in suum
do-

dominium vendicasse. Hæc est, quæ ipsum per devotionem sursum agebat in Deum, per compassionem transformabat ad Christum, per condescensionem inclinabat ad proximum, & per universalem conciliationem ad singula, refigurabat ad innocentiaë statum. c. 8. §. 1.

II. Qui Religionem sacram iniquis violarent operibus, maledictionis ejus gravissimam incurrebant sententiam. A te Domine, inquit, Sanctissime, & à tota cælesti curia, & à me parvulo tuo sint maledicti, qui suo malo exemplo confundunt & destruunt, quod per Sanctos Fratres Ordinis hujus ædificasti, & ædificare non cessas. *Ibidem §. 2.*

III. Cùm autem semel malis turbatus exemplis anxio Spiritu misericordem Patrem precaretur pro filiis: responsum hujusmodi reportavit à Domino: Cur tu pauper homuncio conturbaris? an ego te super Religionem meam Pastorem institui, ut me principalem nescias esse Patronum? hominem simplicem ad hoc te constitui, ut, quæ in te fecero, non humanæ industriæ, sed supernæ gratiæ adscribantur. Ego vocavi, servabo, & pascam, & aliis excidentibus alios subrogabo; ita ut si nati non fuerint, faciam illos nasci. Et quantiscumque fuerit impulsibus paupercula hæc concussa Religio, salva semper meo munere permanebit. *Ibidem §. 2.*

IV. Detractionis quoque vitium inimicum fonti pietatis & gratiæ, tamquam serpentinum abhorrebat morsum, & atrocissimam pestem, & piissimo Deo abominabile fore affirmabat, pro eo,

eo, quòd detractor animarum sanguine pascitur, quas gladio linguæ necat. -- Tantò major est, aiebat, detractorum impietas, quàm latronum, quantò lex Christi, quæ in observantia pietatis impletur, magis animarum quàm corporum nos adstringit optare salutem. *Ibidem* §. 3.

V. Afflictis qualicumque corporis molestiâ mira compassionis teneritudine condescendens: si quid penuriæ, si quid defectus in aliquo cernebat, piâ cordis dulcedine regerebat in Christum. sanè clementiam habebat ingenitam, quam superinfusa Christi pietas duplicabat. Itaque liquecebat animus ejus ad pauperes & infirmos: & quibus non poterat manum, exhibebat affectum. -- Dulciter Pater adjecit: dum pauperem vides ô Frater, speculum tibi proponitur Domini, & pauperis Matris ejus; In infirmis similiter infirmitates, quas assumpsit, considera. *Ibidem* §. 4.

VI. Nulli prorsus rei parcebat, nec mantellis, nec tunicis, nec libris, nec etiam paramentis Altaris; quin omnia hæc dum posset, ut pietatis impleret officium, indigentibus largiretur. Pluries cum oneratis obviaret in via pauperibus, imbecilles humeros illorum oneribus supponebat. *Ibidem* §. 4.

VII. Piè igitur sentiendum est de pietate *Virò Beati*, quæ tam miræ dulcedinis & virtutis fuit, ut damnaret ferocia, domesticaret silvestria, mansueta doceret, & brutorum naturam homini jam lapso rebellem ad sui obedientiam inclinaret. Verè hæc est, quæ cunctas sibi creaturas confœderans

valet ad omnia, promissionem habens vita quae nunc est, & futura. 1. Tim. 4. 8. *Ibidem* §. 12.

VIII Charitatem ferventem, quâ Sponsi amicus *Franciscus* ardebat, quis enarrare sufficiat? totus namque quasi quidam carbo ignitus, divini amoris flammâ videbatur absorptus. Subitò enim ad auditum amoris Domini excitabatur, afficiebatur, inflammabatur, quasi plectrò vocis extrinsecæ chorda cordis interior tangeretur. --- De omnibus sibi scalam faciens, per quam conscenderet ad apprehendendum eum, qui est desiderabilis totus. c. 9. §. 1.

IX. Christus *JESUS* Crucifixus intra suæ mentis ubera ut myrrha fasciculus jugiter morabatur; in quem optabat per excessivi amoris incendium totaliter transformari. --- Flagrabat erga Sacramentum Dominici corporis fervore omnium medullarum, stupore admirans permaximo illam carissimam dignationem, & dignantissimam charitatem. Sæpe communicabat, & tam devotè, ut alios devotos efficeret; dum ad immaculati Agni degustationem suavem, quasi spiritu ebrius in mentis ut plurimum rapiebatur excessum. *Ibidem* §. 2.

X. Matrem Domini nostri *JESU* Christi indicibili complectebatur amore, eò quòd Dominam Majestatis Fratrem nobis effecerit, & per eam finis misericordiam consecuti. In ipsa post Christum præcipuè fidens, eam sui ac suorum Advocatam constituit. *Ibidem* §. 2.

XI. Non habebat aliud Christi pauper, nisi duo minuta, corpus scilicet & animam, quod posset

posset liberali charitate largiri. Sed hæc per amorem Christi sic offerebat continuè, ut quasi omni tempore per rigorem jejunii corpus, & per ardorem desiderii spiritum immolaret: exterius in atrio sacrificans holocaustum, & in templo interius concremans Thymiama. Sic autem eum charitatis excessiva devotio sursum in divina ferebat, ut ejusdem affectuosa benignitas ad naturæ consortes & gratiæ dilataret. *Ibidem* §. 3.

XII. Non se Christi reputabat amicum, nisi animas foveret, quas ille redemit. Saluti animarum nihil præferendum esse dicebat; eo maxime probans, quod unigenitus Dei pro animabus dignatus fuerit in Cruce pendere. Hinc sibi in oratione luctamen, in prædicatione discursus, & in exemplis dandis excessus. Unde, quoties austeritas nimia reprehenderetur in ipso, respondebat se datum aliis in exemplum. *Ibidem* §. 3.

XIII. O verè Beatum Virum, cujus caro etsi tyrannico ferro non cæditur, occisi tamen Agni similitudine non privatur! O inquam, verè ac plenè Beatum, cujus Animam etsi gladius persecutoris non abstulit, palmam tamen martyrii non amisit. c. 9. §. 7.

XIV. Sentiens Christi servus *Franciscus* corpore se peregrinum à Domino; -- erat quidem oratio contemplanti solatium, -- erat èt operanti præsidium; dnm in omnibus, quæ agebat, de sua diffidens industria, & de superna pietate confidens, per ipsius instantiam totum in Domino cogitatum jactabat. c. 10. §. 1.

XV. Orationis gratiam Viro religioso desi-

derandam super omnia firmiter afferebat : nullumque credens sine ipsa in Dei prosperari servitio : modis quibus poterat, fratres suos ad ejus studium excitabat. Nam ambulans & sedens, intus & foris, laborans & vacans orationi adeo erat intentus : ut illi videretur non solum quidquid erat in eo cordis & corporis, verum etiam operis & temporis dedicasse. c. 10. §. 1.

XVI. Nomen autem JESU cum exprimeret, vel audiret, jubilo quodam repletus interius, totus videbatur, exterius alterari, ac si mellifluus sapor gustum, vel harmonicus sonus ipsius immutasset auditum. c. 10. §. 8.

XVII. Ad tantam autem mentis serenitatem, indefessum orationis studium, cum continua exercitatione virtutum, Virum Dei perduxerat; ut, quamvis non habuerit sacrarum literarum peritiam per doctrinam, æternæ tamen lucis irradiatus fulgoribus, scripturarum profunda mirò intellectus scrutaretur acumine. Penetrabat enim ab omni labe purum ingenium mysteriorum abscondita : & ubi magistralis scientia foris stat, affectus introibat amantis. Legebat quandoque in libris sacris : & quod animo semel injecerat, tenaciter imprimebat memoriæ; quia non frustra mentalis attentionis percipiebat auditu, quod continuæ devotionis ruminabat affectu. c. 11. §. 1.

XIX. *Senis quidam S. Theolog. Doctor religiosus, experimentum sumens de S. P. Francisci scientia, apbat : Verè Theologia Sancti Patris istius puritate & contemplatione tamquam alis in altum subvecta est aquila volans : nostra verò*
scientia

scientia ventre graditur super terram. c. II. §. 2.

XX. Fidelis re verâ famulus & Minister Christi *Franciscus*, ut cuncta fideliter & perfectè perageret, illis potissimè virtutum exercitiis intendebat, quæ, Sacro dictante Spiritu, Deo suo magis placere cognoverat. Dicebat *insuper*: Unigenitus Dei Filius, qui est Sapiencia summa, propter animarum salutem de sinu Patris descendit. -- itaque videtur Deo magis placitum, quòd, intermissâ requie, foras egrediar ad laborem, ad *predicationem*. -- Non erubescibat à minoribus parva quærere verus Minor, qui magna didicerat à Magistro supremo. c. 12. §. 1.

XXI. Mos erat Angelico Viro *Francisco* nunquam oriri à bono; quin potius instar superiorum spirituum in Scala Jacob aut ascendebat in Deum, aut descendebat ad proximum. Nam tempus sibi concessum ad meritum dividere sic prudenter didicerat, ut aliud proximorum lucris laboriosis impenderet, aliud contemplationis tranquillis excessibus dedicaret. -- Tamquam servus fidelis & prudens investigans beneplacitum Dei, cui se conformare omninodè summo peroptabat ardore. c. 13. §. 1.

XXII. Christo jam igitur cruci confixus *Franciscus* tam carne quàm spiritu, non solum Seraphico amore ardebat in Deum, verùm etiam sitiebat cum Christo crucifixo multitudinem salvandorum. -- Fratibus quoque dicebat: incipiamus Fratres servire Domino Deo nostro, quia usque nunc parum profecimus. -- Proponebat, Christo Duce, se facturum ingentia: & fatis-

centibus membris. Spiritu fortis & fervidus, novo sperabat certamine de hoste triumphum: neque enim languor vel desidia locum habet, ubi amoris stimulus semper ad majora perurget, c. 14. §. 1.

XXIII. Ut autem Viro Dei cumulus meritorum accresceret, quæ omnia verè in patientia consummantur, cœpit infirmitatibus multimodis laborare tam graviter, ut vix in eo membrum aliquod remaneret absque ingenti passionis dolore. Ad hoc tandem per varias & diuturnas, ac continuas ægitudines deductus est, ut consumptis jam carnibus quasi sola cutis ossibus cohæreret. Cùmque duris corporis angeretur doloribus, illas suas angustias non poenarum censebat nomine, sed sororum. c. 14. §. 2.

XXIV. Licet totus esset attritus gravis prolixitate languoris, projiciens se in terram, ossa debilia duro casu collisit, & deosculans humum, gratias, inquit, tibi ago Domine Deus de omnibus his doloribus meis: teque mi Domine rogo, ut centuplum, si tibi placuerit, addas; quia hoc erit mihi acceptissimum, ut affligens me dolore non parcas; cùm tuæ sanctæ voluntatis adimpletio sit mihi consolatio superplena. Videbatur propterea Fratribus, quòd quasi alterum Job viderent; cui cùm languor cresceret carnis, crescebat simul & vigor mentis. *Ibidem* §. 2.

XXV. O verè Christianissimum Virum, qui & vivens Christo viventi, & moriens morienti, & mortuus mortuo perfectâ esse studuit imitatione

con

conformis, & expressâ promeruit similitudine decorari. c. 14. §. 4.

XXVI. Horâ denique sui transitûs propinquante - omnibus Fratribus tam præsentibus quàm absentibus in Crucifixi virtute, ac nomine bene & dixit, insuper & adjecit: Valetè Filii omnes in timore Domini, & permanete in eo semper. Et quoniam futura tentatio & tribulatio appropinquat; felices qui perseverabunt in his quæ cœperunt. Ego verò ad Deum propero, cujus gratiæ vos omnes commendo. c. 14. §. 5.

XXVII. *Franciscus* igitur servus & amicus Altissimi, Ordinis Minorum Fratrum Institutor & Dux, paupertatis Professor, patientiæ forma, veritatis Præco, Sanctitatis Speculum, & totius evangelicæ perfectionis exemplar, supernâ præventus gratiâ, ordinato progressu ab infimis pervenit ad summa - - Hunc Virum mirabilem, utpote paupertate prædivitem, humilitate sublimem, mortificatione vividum, simplicitate prudentem, omnique morum honestate conspicuum, quem in vita Dominus mirabiliter effecerat clarum, in morte fecit incomparabiliter clariorem. c. 15. §. 1.

XXVIII. Novus igitur homo *Franciscus*, novo & stupendo miraculo claruit, cùm singulari privilegio retroactis sæculis non concessio insignitus apparuit, sacris videlicet stigmatibus decoratus, & configuratus in corpore mortis hujus, corpori Crucifixi. De quo quidquid humanâ linguâ dicatur, minus erit laude condigna. c. 16. §. 1.

Concludit Doctor Seraphicus vita S. P. N. Francisci seriem his verbis: Nos quotidie desideramus

imus

88 *Vita Seraphici P. Francisci Instit. Ord. Min.*
mus ab ipso P. N. *Francisco* audire : Gratia Do-
mini nostri JESU CHRISTI cum spiritu vestro,
Fratres † Amen.

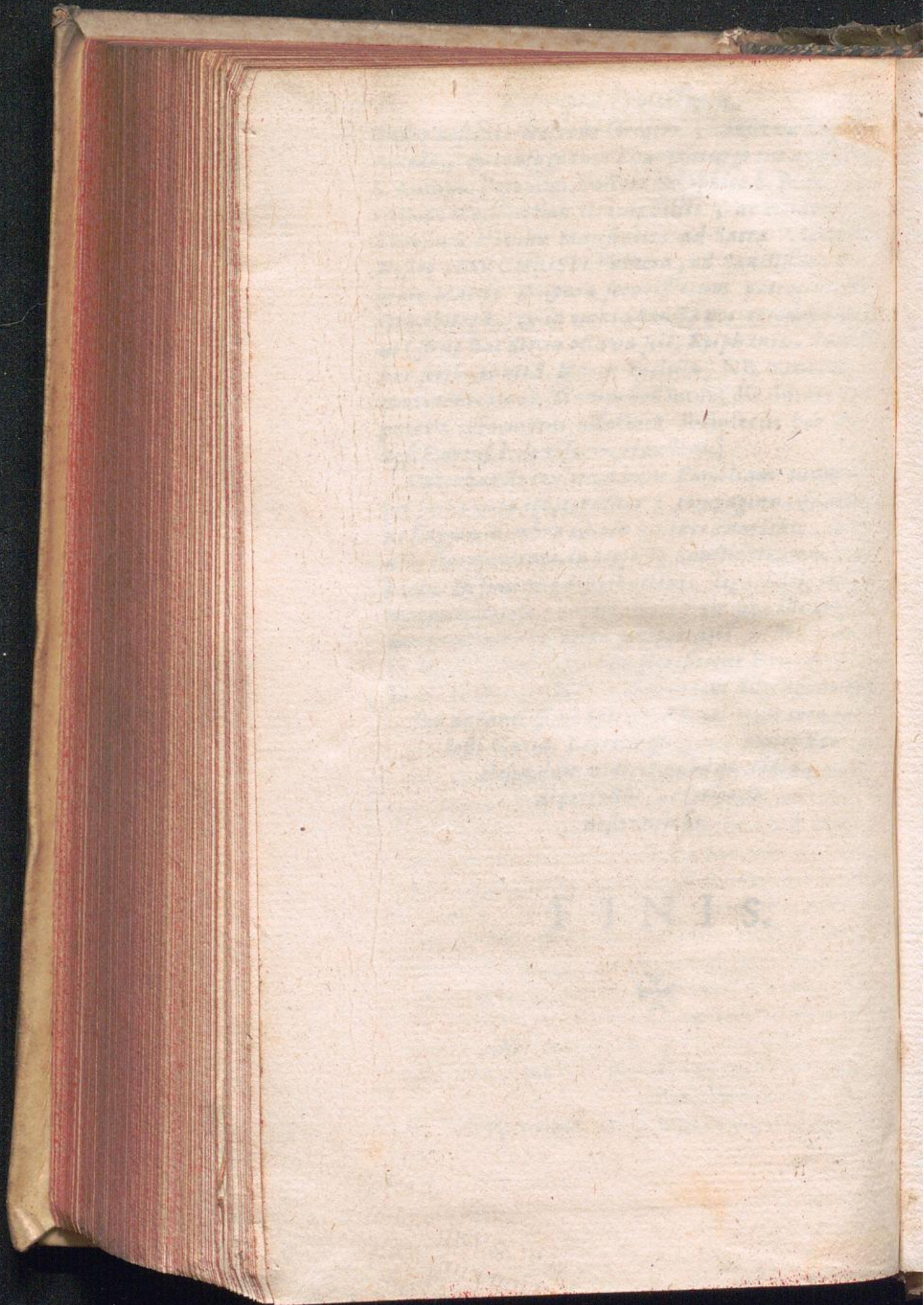
S. P. FRANCISCE,

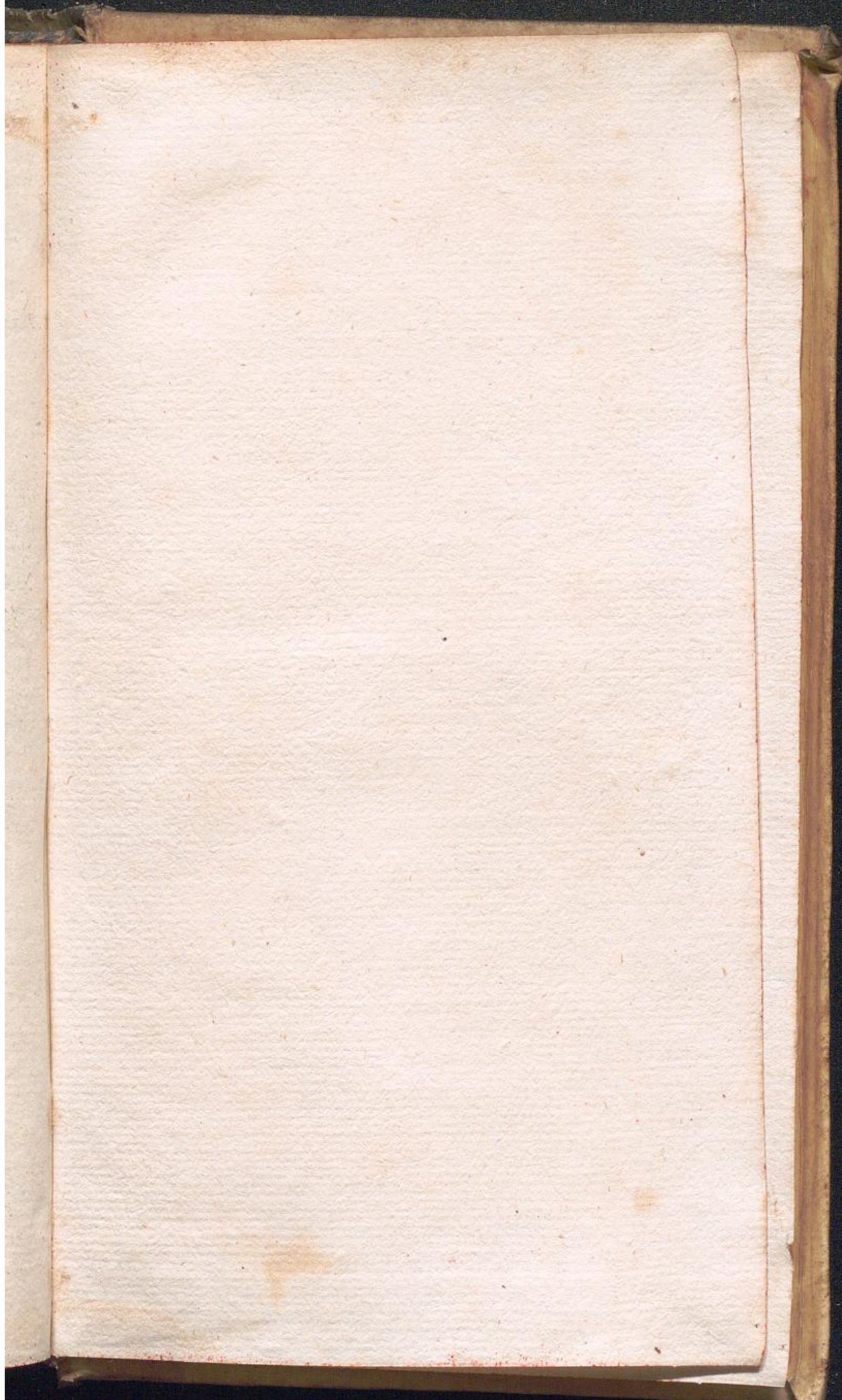
Tuo paterno favori, amori, ac solici-
tudini commendo hanc ex typo pro-
deuntem S. Paupertatis observanti-
am, ut ex literaria facias operariam, & ex
nominali realem, per seriam tui sequelam,
à nobis posthac arctius cordi sumendam.
At, quod possibilitas nostra non obtinet,
tua nobis intercessione donetur, ut in vo-
luntaria, sancta, religiosa paupertate, An-
gelica castitate, perfecta que obedientia,
Deo placita humilitate, ac Seraphica cha-
ritate Deo perpetim serviamus, ac perse-
veremus usque in

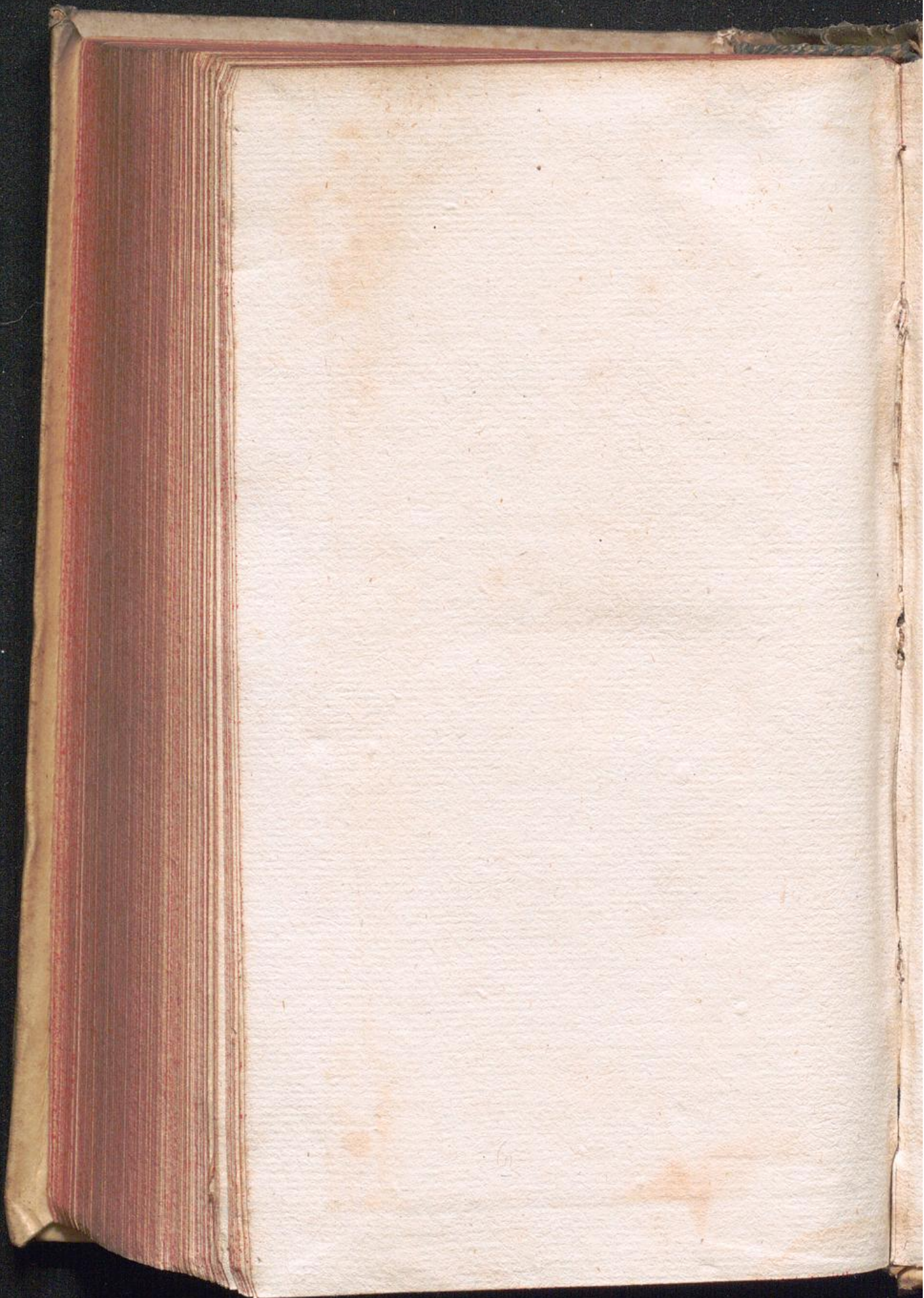
FINEM.

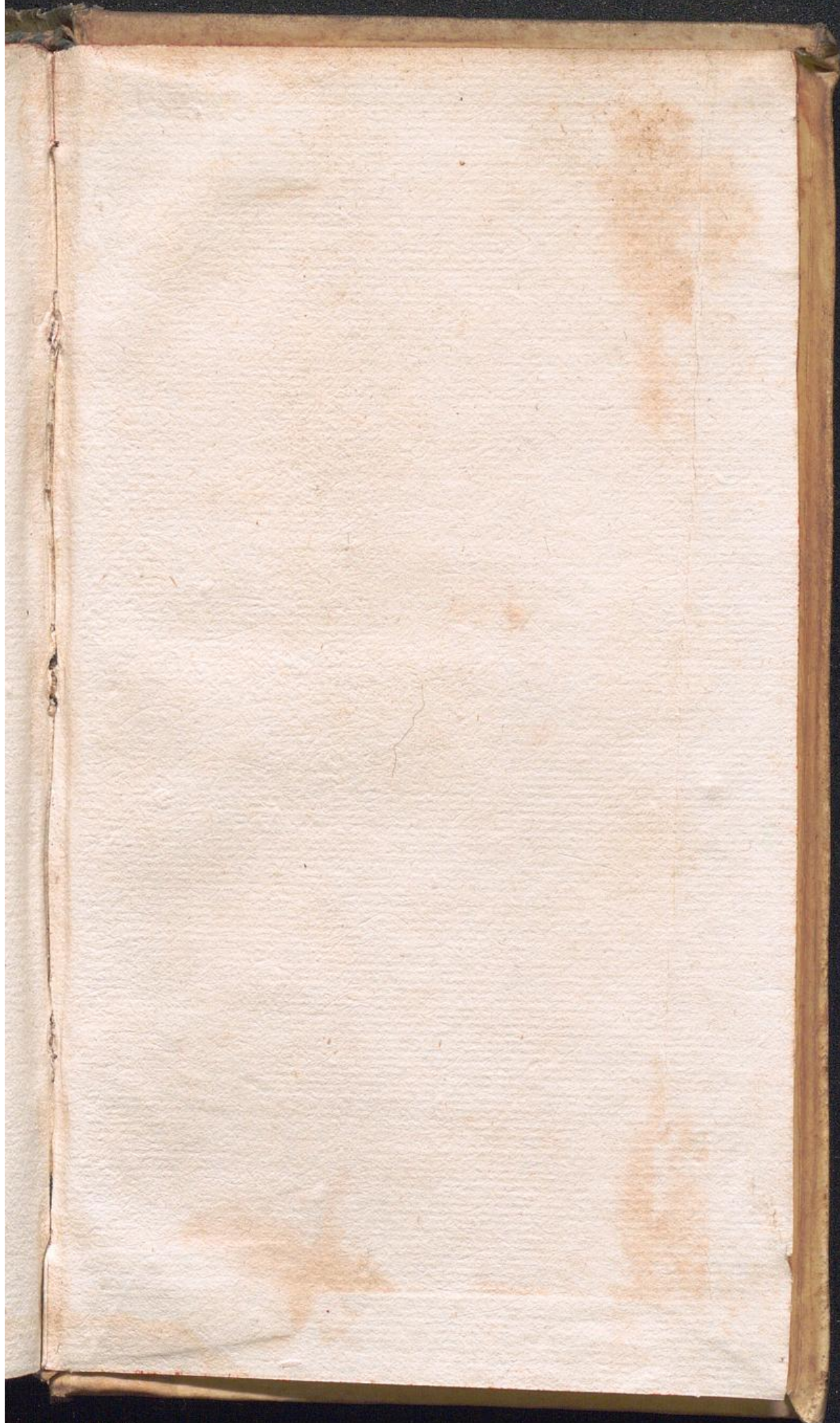
†
Coloniz Agrippinz lucem aspexit in comitiis Pro-
vincialibus, ibidem habitis in almo Conventu
S. Crucis. Annò 1700. diebus 4. 5. & 6. Maji, Ordin.
FF. Minorum S. Francisci Conventualium, sub gratio-
so patrocinio & Præsidio Illustrissimi, & Reverendis-
simi Domini D. Philippi Horatii Thebarum Archi-
episcopi, ac Nuntij Apostolici Coloniensis, &c. Qui ex
speciali clementia, & concessione S. Sedis potestatem
pro tunc habebat amplissimam derogandi Constituti-
onibus Urbanis, & singulis Consuetudinibus, pro
quanto necessarium, vel congruum videri poterat ad
electionem personarum magis zelosarum, ac ferventi-
um ad S. observantiam, in Superiores, & Officiales, in
prædicti Ordinis Provincia.

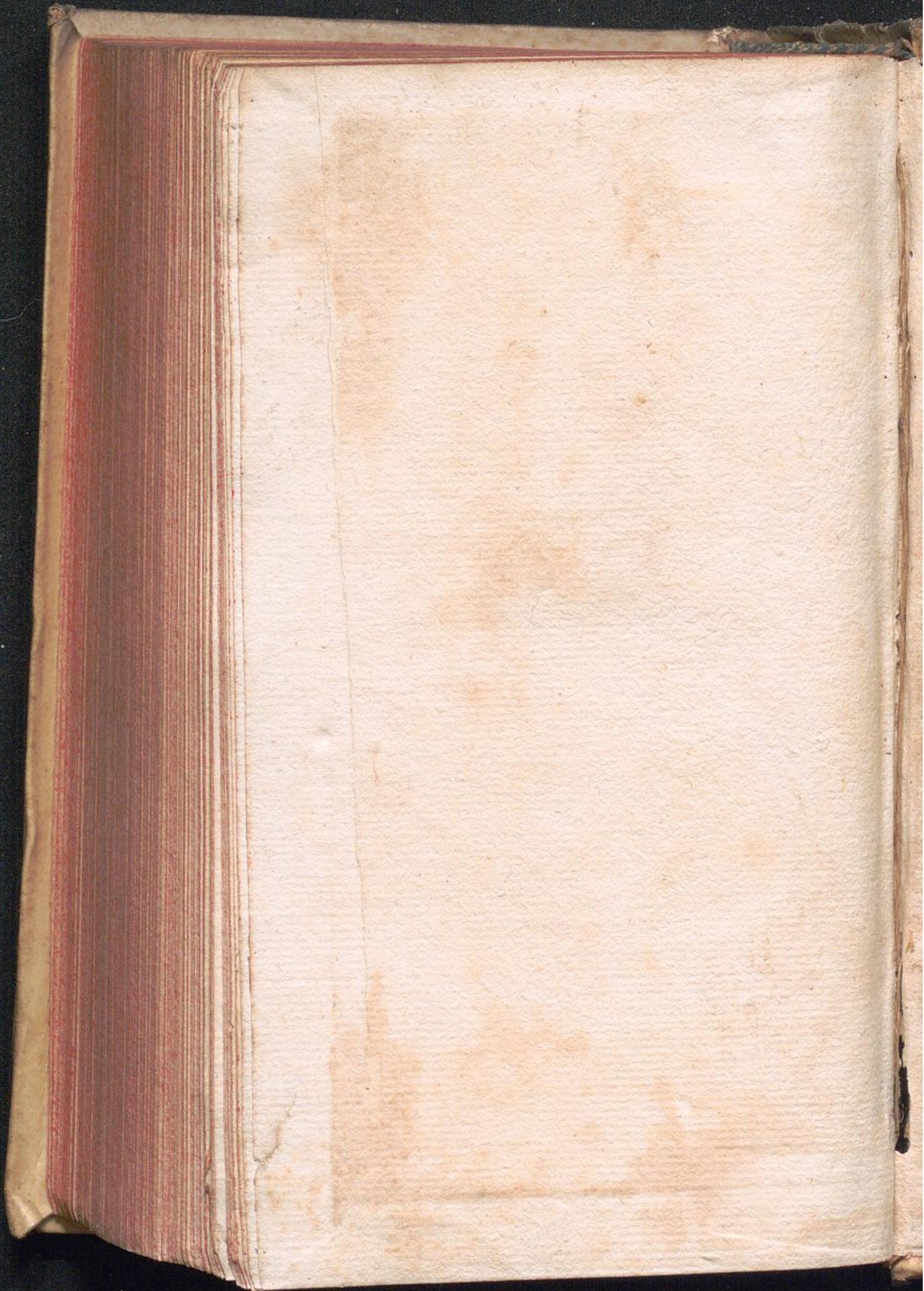
o
-
d
i
-
:
s
a
r-
n
o-
bi
i-
x-
lo
a-
re
ia
ter
lio

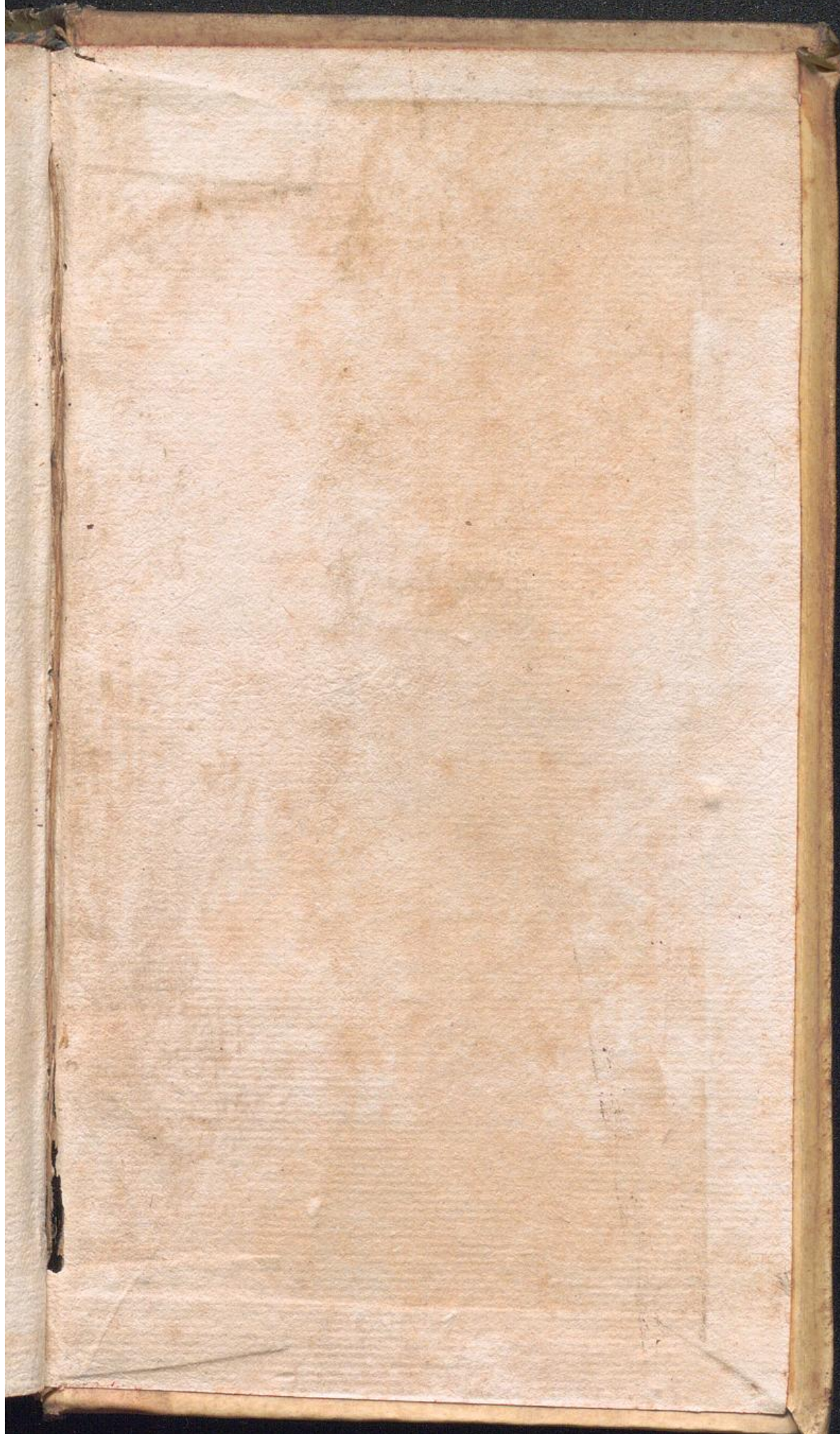

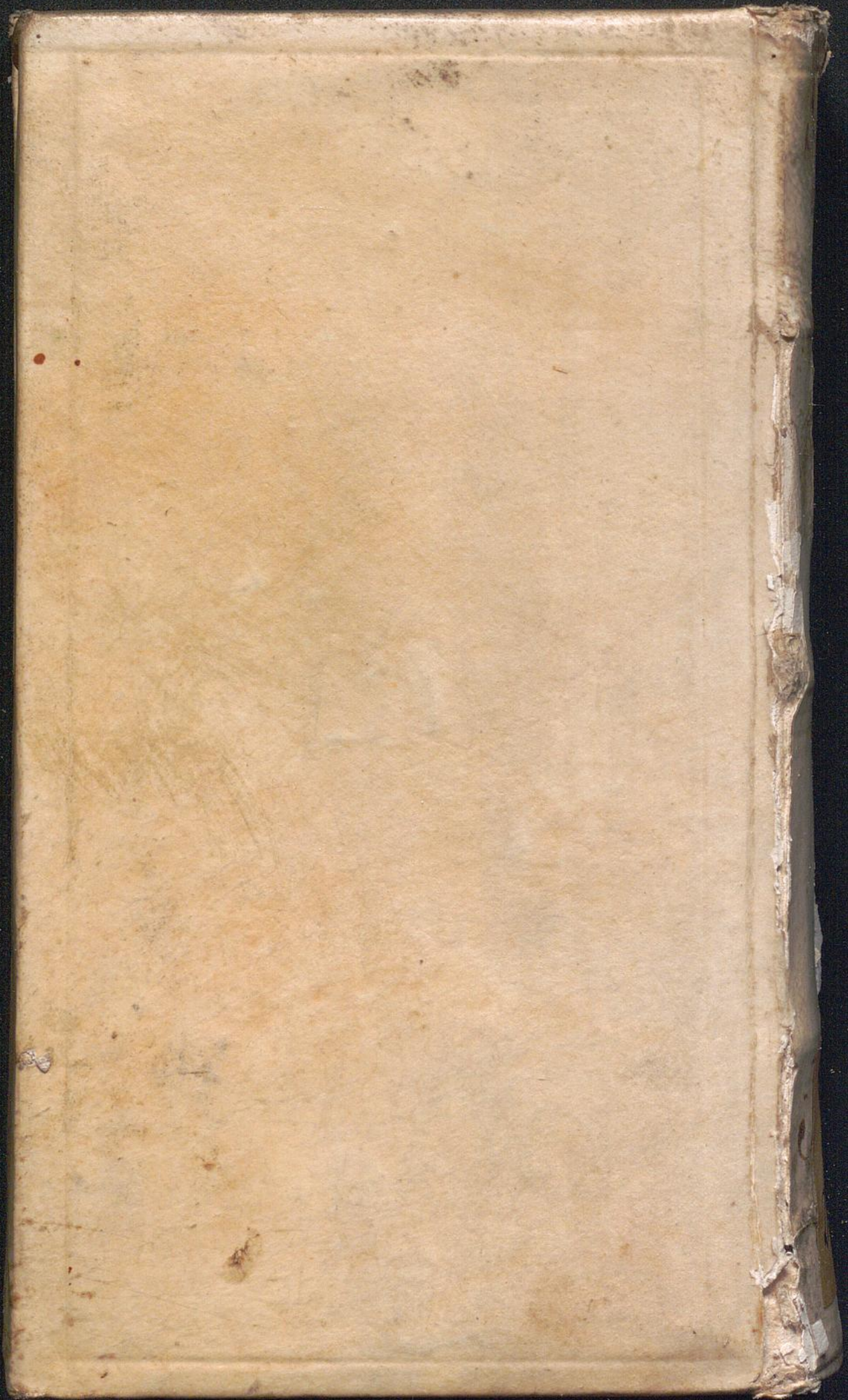

Sancta Com-
munitas.

Th
2876